

az angol...
gon megfogal...
ban kategóriák...
tokat, rámutat...
m tartotta tisz...
egyezményeket...
ség a követel...
ekinteni és a...
zt a javaslat...
edményeket te...
natározva, hog...
léig megvédel...
a reményvel fe...
agjai meg fog...
madó fél ellet...
zkedések által...
ntik az absz...

(Rador.) Ugy...
a két hadvisel...
áítózottot le...
nek fel akar...
jobbszárny...
spapatai a Ma...
kódó olasz...
iteni.
érkezett jelen...
ai végképp...
besszima, ha...
ók nagy vez...
avonultak.
(Rador.) Töb...
Vörös Kezesz...
árosba, amely...
n részesített...
szolgálat em...
tjukat Dessz...

r). Hivatal...
tán csapatain...
nap egy be...
ot, Abbi-Add...
Az ellensé...
gy tisztet, eg...
onát vesztet...

). Baldwin m...
z uralkodón...
elnöki tétel...

edés

at volna, más...
t helyén...
besült legén...
küldi lakás...
grap delutá...

ettek fejle...
t a somes...
tatott.
a gyilkos le...

okadó R...
L. P...

ré
tó

Dr. Manaster Robert Budapest
Disztér 2.1.

1933 postata
plátte in num.
No. 224718/92
10. Telefon: 8
Havonta 110, 1
évre 600, egész
évre: Havonta
télévre 12, egész
dészek díjszába
KELET az erd
dóság egyetlen
Cikkünk utánymását csak a for
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ESZDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Fekeltő szerkesztő: Jámor
Ferenc. Buncsereti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52
Vasárnap, 1935. decembe 22.
5696. EV. | XVIII. EVF.
KISZLEV 26. | 285 SZÁM

Cuza a királynál

Írta: Marton Ernő

Negyven évig várt a gyűlölet jasi-
apostola erre a percire. Negyven évig pré-
dikálta szinte mániákus makacssággal az
antiszemitizmus véres profeciáját és négy
évtizeden keresztül sem őt, sem program-
ját nem vették komolyan. Hasznos, köny-
nyen kezelhető játékszere volt az egy-
mást váltogató kormányoknak, de uccai
zavargások rendezésénél többre soha sem
vitte. Nyolcvanadik évéhez közeledett
már, s úgy látszott, nem vár reá többé
magasabb szerep a román politika viha-
ros és ingatag arénájában.

Am a végzet és a politika utjai kiszá-
mithatatlanok. Nem hiába élünk a vilá-
gosság és a haladás huszadik századában,
ez a nagyszerű kor nap-nap után újabb
meglepetésekkel szolgál gyermekeinek.
Ime, Cuza számára is elérkezett a nagy
pillanat: öfelsége Károly király hosszabb
kihallgatáson fogadta.

Az audienciáról semmiféle hivatalos
kommunikét nem adtak ki és így nincs
autentikus magyarázatunk e kihallgatás
politikai jelentőségéről. Azt sem tudjuk,
mi volt az a büvös jelszó, amely a negy-
ven évig elzárt ajtókat most egyszerre
megnyitotta Cuza professzor előtt. Any-
nyira tájékozatlanok azonban nem le-
hünk, hogy fel ne tudjuk mérni ennek a
politikai aktusnak jelentőségét a román-
iai zsidóság jövő sorsára nézve. *Vak-ság
és önmegítás volna, ha fel nem ismernők,
hogy ez a kihallgatás újabb fontos állomá-
s az azon a rögös, alágkínzott uton, ame-
lyen a romániai zsidóság bizonytalan jö-
vője felé megy.*

Amikor Hindenburg köztársasági el-
nök először fogadta Hitlert kihallgatáson,
a német nácivezér 14 millió polgár szava-
zatával kopogott az elnöki palota kapu-
ján. Látsuk, milyen politikai apportot
vitt Cuza professzor tarsolyában öfelsége
elő. Az alábbi kis táblázat áttekintő ké-
pet nyújt arról, milyen eredményeket ért
el Cuza professzor és pártja a háború
után lezajlott romániai képviselőválasz-
tásokon.

Választás éve	szavazatok száma	százalék	man- dátum
1922 február			
1926 május	124.778	4.3	10
1927 július	54.515	1.9	
1928 december	32.266	1.14	
1931 jun-us	113.850	3.88	7
1932 július	158.571	5.79	11
1933 december	101.131	4.40	9

Amint a fenti kimutatásból látható,
Cuza professzor népszerűsége a legutolsó
választáson lényegesen megcsappant és
szavazatainak majdnem 50 százalékát ve-
szítette el. Ez a politikai apport tehát
korántsem lehet magyarázata a váratlan
audienciának.

Valószínűleg fel fogják érvelni hozni azt
is, hogy Cuza ma már nem egy kis szél-
sőséges pártocská elnöke, hanem egy te-
kintélyes fasiszta-nacionalista blokk ve-
zére, aki mögött 39 képviselő és szená-
tor áll.

Ez az érvelés azonban nemcsak hogy nem
helytálló, de a tényleges alkotmányjogi
helyzet meghamisítását is jelenti. Minden
politikai párt sulyának és átitó erejének
egyedüli objektív mérőfoka a választások
kon leadott szavazatok száma. Csakis ez
a szavazatszám fejezheti ki az illető párt
népszerűségének emelkedését, vagy csök-
kenését. A cuzista-nacionalista parlamenti
csoport megerősödése azonban nem a vá-
lasztók időközben megnyilatkozott hangu-
latváltozásának eredménye, hanem kizá-
ról egyes politikai vezetők személyi,
hatalmi és taktikai okokból történt front-
váltása. Azoknak a képviselőknek és

szenátoroknak nagy többségét, akik ma a
Cuza patronátusa alatt álló nacionalista
blokkhoz tartoznak, nem ennek a prog-
ramnak az alapján választották meg, ha-
nem egészen más program alapján. Ezek
a képviselők és szenátorok a választók
megkérdése nélkül, saját egyéni elhatá-
rozásukból változtattak frontot és hitet.

D. R. Ioanitescu és a többi vaidista
képviselel és szenátor nem a numerus va-
lachicusra, hanem ellenkezőleg, a nemzeti
parasztpárt demokratikus programjára
kérte és kapta meg a választók bizalmát
és szavazatait. Gogát sem a cuzista prog-
ram alapján választották meg képviselő-
nek. Alkotmányjogi szempontból tehát a
cuzista front ma sem reprezentál egy haj-
szállal sem nagyobb politikai erőt a par-
lamentben, mint közvetlenül a választások
után. A pártkeret mesterséges megduz-
asztása nem egyéb politikai machináció-
nál, amely valóban alkotmányos aktusok-
nál figyelembe nem vehető.

Ha ezen objektív tények ellenére a hely-
zet mégis oda érte, hogy Cuza professz-
zor kihallgatáson jelenhetett meg a ki-
rálynál, úgy ennek a kihallgatásnak min-
den bizonnyal mélyreható szubjektív oka-
vannak. Ha a politikai erőviszonyok nem
is változtak meg lényegesen az utóbbi
időben, vagy ha megváltoztak, úgy éppen
a jobboldal rovására és a nacionalista
baloldal javára változtak meg, amit
az időközi választások eredményei bizo-
nyítanak, valami mégis megváltozott: a
politikai atmoszféra. Hónapok óta egy
féket nem ismerő, minden képeletet fe-
lülmuló antiszemita agitáció folyik az or-
szágban anélkül, hogy a leghalványabb
kísérlet történe annak meggátolására,
vagy legalább is törvényes keretek közé
szorítására. De ki is gátolná ezt meg,
amikor cáfolhatatlan tények bizonyítják,
hogy ez a féktelen igazítás a kormány jó-
indulatu támogatása mellett történik. A
liberális párt történelmi multjában nem
ismeretlen jelenség ez. Valahányszor ural-
ma végéhez közeledett és gyöngülni érez-
te erejét, az antiszemita zavargásokat
hívta segítségül uralmának meghoszab-
bitására. A huligánizmus bilincseinek fel-
szabadításával igyekezett az alkotmányos
faktor előtt a maga nélkülözhetetlenségét
igazolni. Ugy látszik most is ez a recept
van soron. Am a liberális párt nem vette
számításba, hogy azóta megváltoztak az
idők.

A liberális párt végeredményben önma-
ga lefejezését siettetette, amikor a jobboldali
front szekerét tolt a caranista de-
mokrácia ellensúlyozására. Tatarescu tö-
kéletesen megelégedett arról a történel-
mi szerepről, amelyet pártja évtizedeken
át betöltött és még hosszú ideig betölthet-
tett volna az ország politikájában. Ez a
szerep: a mérsékelt konzervativizmus sze-
repe a mérsékelt baloddallal szemben. A
fasiszta jobboldal erőitásával azonban
rendkívül meggyorsította a román politi-
kai erőviszonyok dialektikus kifejlődését,
ami a nacionalista caranista párt érezhető
balratolódásában is kifejezésre jut. Tata-
rescu arra spekulált, hogy felrajzolván
ilyenformán a politikai horizontra a jobb-
és baloldali szélsőségek veszedelmét, még
hosszu ideig betöltheti a mérleg nyelv-
nek kényelmes szerepét és a közvélemény-
ben mint az arany közepet szelid bajnoka
jelentkezhet.

A végzetes tévedés azonban éppen itt
van. Ha régebben lehetett is ezt a politi-
kai játékot uralni, a mai idők tempója már
nem engedi azt meg. A liberális párt az-
zal, hogy megteremtette és mesterségesen
kiterjesztette a román politika két szélső
frontját, automatikusan fosztotta meg

magát attól az önmagáért való történel-
mi szereptől, amelyet eddig betöltött. Eb-
ben a harcban, amelyet felidézett, a libe-
ralis pártnak már csak a néző, vagy leg-
feljebb az intrikus szerepe jut, de már
nem cselekvő tényező többé, aki saját cél-
kitűzésekkel vesz részt a küzdelemben.
Kicsinyes, pillanatnyi érdekekért feladta
a holnap küzdelmét, szerepét átengedte
másnak és nem vette észre, hogy tulaj-
donképpen két malomkő közé ékelte ma-
gát, ahol előbb-utóbb fel kell őrölnie.

A spekuláció tehát fordítva ütött ki.
A jobboldali front kialakulásának előse-
gítéssel önmagát tette fölöslegessé,
amint hogy már ma is kétségtelen jelei
mutatkoznak annak, hogy ez a történelmi
párt a teljes széthullás stádiumába ju-
tott.

Ebbe a távlatba helyezve, Cuza profesz-
zor királyi kihallgatása is okszerű érte-
mezést nyer. Nap-nap után egyre inkább
érezhető, hogy a kivülről jött befolyások,
valamint a belföldi agitáció nem marad-
tak hatás nélkül a román politika irány-
vonására. A Cuza-audiencia talán csak
egy villanás, de már a holnap maglyájá-
nak villanása. Ez a kihallgatás hangos
figyelmeztetés kell, hogy legyen nemcsak
a demokrácia, de az összes politikai pár-
tok számára is, mert a cuzista program
végeredményben a hitlerista pártkizáróla-
gosság elvét hirdeti és önmagában hordja
a parancsuralmi törekvések fenyegetését.
A román demokráciának tudnia kell, hogy
Cuza professzor előtérbe jutásával nem-
csak a zsidóságnak, nemcsak a kisebbsé-
geknek, de az egész román alkotmányos
életnek is üttött a döntő órája. Minden ele-
ven politikai erőnek résen kell lennie, ha
nem akarják, hogy egy szép napon szo-
moru megüvöpetésre ébredjenek. Mert ak-
kor már késő lesz az ébredés.

Az óvatosság és résenállás azonban nem
jelent csüggedést, vagy sötétben látást.
Mí, örök és javithatatlan optimisták, vál-
tozatlanul bizunk benne, hogy a román
népben végül is a józanság, emberesség
és türelmesség szava fog felülkerekedni.
Bizunk benne, hogy a román nép és hiva-
tott vezetői fel fogják ismerni ennek az
országnak igaz érdekeit és nem fogják
veszedelmes kalandok kedvéért kockára
tenni az elért nagy nemzeti eredménye-
ket.

Legfőképpen azonban bizunk abban,
akinek kezébe az ország bizalma mindany-
nyunk sorsát letette. Bizunk Károly ki-
rályban. Hiszük azt, hogy ez a kihallga-
tás nem jelent aprobálást a legfőbb alkot-
mányos fórum részéről. Hiszük azt, hogy
öfelsége számára, aki eddigi áldásos mű-
ködése alatt annyiszor adta tanujelét ural-
kodói bölcsességének és előrelátásának,
csupán az alkotmányos érzület egy gesz-
tusa volt ez a kihallgatás, anélkül, hogy
egyuttal kormányképeségre emelte volna
a gyűlölködésnek és a legelembb emberi
jogok lábbaltiporásának cuzizmus néven
ismert programját. Hiszük, hogy a ki-
rály, akinek alkotmányos érzülete min-
den vitán felül áll, ezután is örködni fog
azon, hogy országának minden becsületes
és kötelességtudó polgára az egyenlő jo-
gok rendjében és békéjében dolgozhasson
és így járulhasson hozzá ennek az orszá-
nak a jobb jövőjéhez.

— Az olasz nemzeti bank nagymennyiségű
aranyat küldött a francia nemzeti banknak.
Rómából jelentik: A Banca d'Italia nagy-
mennyiségű aranyat küldött a Banque de
France-nak. Tegnap este a nemzetközi gyors-
voathoz csatolt két postakocsiban 13 ton-
na arany jutott át a francia-olasz határon
a Francia Banknak szóló rendeltetéssel.

VILÁG TUKRÁ

Weizmann beszél

Jelentette az Uj Kelet, hogy dr.
Weizmann Chaim, a Jewish Agency
és a Cionista Világszervezet elnöke
nagyszabású politikai expozé tartott
a progresszív általános cionistaák tel-
avivi csoportjának fogadóteremében.
Weizmann beszédéből az alábbi rész-
leteket közöljük:

A luzerni kongresszuson újra vállaltam
a cionista munka vezetésének sulyos ter-
hét. A luzerni kongresszus óta eltelt rö-
vid idő nem tette még lehetővé számunkra
hogy hozzáálljunk mindazon feladatok-
hoz, amelyek előttünk állnak. Kezdeti
munkát végeztünk csupán, azt hiszem
azonban, hogy ez a kezdet felhőborító.
amikor az ország gazdasági fellen-
előtt Tel-Avivban, szavaimat némi pess-
szimizmus telítette és sokan azt hitték,
hogy ez a pesszimizmus tulzott akkor-
akkor, amikor az ország gazdasági fellen-
dülése idejét éli. De az én természetem-
hez tartozik, hogy akkor vagyok optimis-
ta, amikor kritikus idöket élünk, mert a
válságos idöket tekintem normálisnak
és a prosperiti napjait az ugynevezett vá-
lságos periódus megszakításának csupán.

Krizisnek nevezik nálunk rendszerint a
sulyos munka, a zavarok és nehézségek
idejét, amelyekkel kemény, mindennapi
munkával kell megküzdeni, hogy előbbre
juthassunk. A „prosperiti“ ideje kivéte-
teles állapot. Minden cionistának magára
kell vennie a szenvedések igáját. A
„prosperiti“, amelyről sokan azt állítják
ma, hogy vége felé jár, nem belülről fa-
kadó vagyonra és tőkére, hanem kivülről
jövő tőképórtora támaszkodott. A mi fel-
adatunk most az, hogy a jisuv belső te-
remítő erejét fokozzuk. Ennek két formá-
ban kell kifejezésre jutnia: az ipar erő-
sítésében és a mezőgazdaság kifejleszté-
sében. Mindkét gazdasági ágat ki kell ter-
jesztenünk és képessé kell tennünk min-
den nehézség áthidalására. Ha ezt sike-
rül elérnünk, úgy képes lesz ez a két gaz-
dasági ág szilárdabb és kevésbé ideges
állapotokat hozni számunkra, mint ami-
nők a prosperiti napjai voltak.

Abból a rövid és átmeneti krizisből,
amely külső folyamatok behatása, a nem-
zetközi helyzet következménye volt, ta-
ultunk valamit. Ezen átmeneti krizisből
láthattuk, milyen kihatása van a jisuvra
melyen nyomban pánik vesz erőt. Tulaj-
donképpen inkább lélektani, mint tényle-
ges krizisről volt szó, mert a krizis alap-
jai tulajdonképpen nem voltak mélyreha-
tók.

Az új cionista vezetőség feladata ab-
ban áll, hogy gazdaságunk belső erőt fo-
kossa. A luzerni kongresszuson megvá-
lasztott új exekutív első lépéseként ki-
merítő tárgyalást folytatott a londoni
kormányval a palesztinai főkörmányzó je-
lenlétében olyan intézkedések és változá-
sok eszközzéséről az országban, amelyek-
nek célja az ipar erősítése és a mezőgaz-
daság kibővítése. Nem áll módomban rész-
leteket közölni erről a tárgyalásról, de az
a benyomásom, hogy ebben a két kérdés-
ben egy lépést tettünk előre és okunk van
hinni, hogy a jövőben egészséges alapok-
ra fogjuk tudni helyezni művünket.

Fennállanak a külső nehézségek, ame-
lyek kívül esnek a mi befolyásunk szfé-
ráján, vannak azonban belső tényezők,
amelyekre befolyásunk van. A luzerni
kongresszusról indult ki az ige az összes
erők összefogására. Természetesen mesz-
sze vagyunk még a messiási idöktől, ami-
kor a „ferkas“ és a bárány egymás mel-
lett fog lakni“. Gondolok azonban vala-
mire, ami biztos és melyben mindannyian
érdekelve vagyunk. Nem áll szándékomban
beleártani magam a telavivi községi
választások kérdébe. Azt hiszem, ez a
kérdés tulkomplikált az én egyszerű fe-

Robbanásig feszült atmoszférában tárgyalta négy napon keresztül a kamara a petróleum-botrányok ügyét,

amelyben két párt a többség: dinuistákra és hasistákra

Bucuresti, december 21. A kamara három napon keresztül volt kénytelen végighallgatni az Unversul és a H. csoport közötti botrány szennyes kiterjedését. Popescu Necsesti, az Unversul igazgatójának, S.elian Popescu-nak veje, magas, elegáns fiatalember, volt elnökségi tag, kénytelen engedni az elegáns tónusból, mint ama bizonyos, ha a korpába keveredik s válaszolni a „hasisták” közbekiáltásaira:

- Személség!
- Hazudsz!
- Le oman!
- Szegyled magad! — és így tovább, órákon keresztül.

A cuisták is részt vesznek a vitában. Anynyiban vannak érdekelve, hogy szeretnék behízelegni magukat az Unversulék kegyeibe s ezért, ahol csak tehetik, közbeszóval tártják az ülést:

— Huó! Huó! (Ez lefordítva azt jelenti, hogy: pfuj!)

Egy adott pillanatban, amikor Popescu Necsesti a vizsgálóbíróval fenyegeti meg Ghiát, a hasisták alvezérét, (a vezér Iamandi, külföldre utazott), két hive, Tanasescu és Branesti, fenyegető ugrásokkal a szószékre velk magukra, de még sem túl gyorsan ahhoz, hogy meg ne állíthassák őket. Branesti-Rizescut a minden botrányok hőse, Robu fogja le. De itt emberére talált. Rizescu dühösen megfordul s két mekilendüléssel lesodorja a tribünről Robut, aki belátja, hogy a legjobb, amit az adott körülmények között tehet, a gyors visszavonulás.

Ghiat a szó: Fényképeket mutat be az Unversul könyvelés naplójából, amelyekből csillagászati számokat idéz: ... én, amikor a lap becsünette kampányát az Astra Romana petróleumcég ellen, 5 millió lej elkönyvelve ... én megszűnik minden átmenet nélkül a Malaxa vagongyár elleni kampány. Elkönyve három millió lej.

Az Unversul igazgatója cáfol, s vizsgálatot követel. Ghiat a becsünetbírókat ajánl.

Az ülés négykor kezdődött. Már fél hét, de a képviselők még mindig az Unversul és Petre Ghiatja személyes ügyeivel törődik. Alig fél óra felé kerül a sor a közigazgatási reformtervezet vitájára. De ez már senkit sem érdekel. Az ülésterem percek alatt kiürül ...

Másnap ugyanez a program. Harmadnap Mircea Djuvara az ülés előtt megbeszéli a két pártot a folyosón. A jegyzék

figyelik, hogy mi lesz? Már négy óra s még mindig nem nyitották meg az ülést.

— Ez borzasztó! — kiáltja a hozzáforduló egyik jegyzőhöz Djuvara. — Nem bírom idegekkel ezt a piszkolódást, már harmadik napja s látom, ma ismét ugyanazok iratkoznak föl a jegyzőkönyvvél: Popescu, Necsesti, Ghiatja s rádásul Zaharof, az Unversul másik igazgatója, csak ezért tartunk ülést? Tudja maga, mennyibe kerül ez a veszekedés az adófizetőknek? ...

A végén mégis csak megnyitja az ülést.

Ghiatja ezután azzal vádolja meg a nagy napilapot, hogy 100 millióval károsította meg a postát 1924-től 1935-g, az előfizetőknek küldött lapok felülbélyegzésével kapcsolatban. Aztán még egy vád: Miért szüntette meg az Unversul a Discom elleni kampányát, mihelyt a Discom kérérelte az Unversul palota harmadik emeletét ... s így tovább ...

A negyedik nap a kamara Benes elnökké választását ünnepli, de az ünneplés hangulatát felváltja a „Minerex” ügy, vagyis a „hasisták” és az Unversul közötti botrány.

Ezúttal Dinu Bratianu vet véget a veszekedésnek. Magából kikelve kéri, hogy Ghiatja bizonyítsa be, ha vádjai vannak az Unversul ellen.

— Kérem, én rendelkezésükre állok — kiáltja közbe diadalmasan Ghiatja, a többség megdöbbenésére.

Madgearu ugyanebben az ügyben szólal fel. Ő már a kereskedelmi és iparügyi minisztériumot vádolja azzal, hogy szabálytalanul adott koncessziókat petróleummezőkre a „Minerex” cégnek.

Costinescu miniszter kijelenti, hogy a bányai ügyek legfelsőbb tanácsa hozzájárulása alapján a koncessziót a „Refoil” kapta meg. Madgearu: Egy és ugyanazon cég.

Costinescu: A törvény alapján jártam el.

Madgearu: Nem igaz!

Costinescu: De igaz!

Madgearu: Bizonyítsa be!

Costinescu: Be fogom bizonyítani.

Madgearu: Nem fogja tudni bizonyítani!

Costinescu: De be fogom bizonyítani!

Madgearu: Nem fogja tudni!

Es így tovább. A petróleumtől robbanásig feszült a levegő. Szinte érezni a petróleum penetráns szagát.

S újra csak a késő esti órákban kerül rá a sor a napirendre: szegény közigazgatási reformtervezet. (—del)

A belpolitikai helyzet a karácsonyi szünet előtt

A Tatarescu-kormány reméli, hogy májusig helyén marad

Bucuresti, december 21. (Az Uj Kelet tud.) Szokatlanul hosszú politikai vakáció becsünetése előtt áll a belpolitikai élet. Az Adevurul ebből az aka omból megállapítja, hogy a liberális pártban, illetőleg Tatarescu barátai körében ismét valamivel optimistább hangulat uralkodik. A pár. higgadtabb elemek felépése a kormánynak egyre hangsúlyozottabb eltolódása ellen a reakciós pártok felé, nem marad hatás nélkül: a jobboldali cimborák miniszterek ma már tudják, hogy miyen következményekkel járhat az, ha elfeledkeznek arról a programról és politikai tanításról, amely a liberális párt alapját képezi. Tatarescu barátai azt állítják, hogy május előtt aligha fog változás bekövetkezni a belpolitikai helyzetben. Ellenzéki körök ez. Tatarescu optikai csalódásának mielőbbi és meg vannak róla győződve, hogy legkésőbb márciusban megfordul a belpolitikai élet kormánykerekének iránya.

A demokratikus front

A demokratikus ellenzék sorait ugyancsak optimizmussal töltötte el a győzelem, amelyet a haladás gondolatának képviselői arattak a

parlamentben a jobboldali pártok fölött. A demokratikus polgári pártok vezetői valamennyien tisztában vannak azzal, hogy mivel tartoznak a demokráciának és a közsabbadsgóknak és számolnak azzal, hogy szükség esetén egyesíteni kell az összes erőket a fasiszta reakcióval szemben.

A karácsonyi vakáció félbe fogja szakítani a demokratikus pártok ezirányú akcióját, egészen bizonyos azonban, hogy a szünet után a harc előlri kezdődik. Kormányzati program és a demokratikus erők hatalmi együttműködésének kérdése pilanatnyilag nem bírnak jelentőséggel. Ezekre természetesen sor fog kerülni abban a pillanatban, midőn a liberális kormány távozásának kérdése aktuálissá válik.

Mihalache taktikája

A reakció elleni harc középpontjában a nacionalcaranista párt áll. Egyesek a párt erdélyi tartományi vezetőségének cizji tanácskozásai után ismét igen szkeptikusak a párt vezetésbeii egységét illetőleg. Clujon ismét éles bírálat tárgyává teszik a Mihalache által követett taktikát és terminusokat állítottak fel, amelyeken túl a pártnak új jelszavakat kell majd hangoztatnia arra az esetre, ha időközben nem következnek be a remélt változások. Mihalache egyelőre nem hajlandó semmilyen taktikai vátozáshoz hozzájárulni és ebben megerősíti őt a párt végrehatóbizottságának legutóbbi ülésén adott hozzájárulása. Másrésztől Miha'acne környezetében rámutatnak arra, hogy bizonyos igérek könnyen elveszthetik aktualitásukat, ha az igérek mögött álló szándék ösztönözését a nagy nyilvánosság előtt vonják kétségbe. Ami a jobboldali illeti, egyelőre bizonytalan

az, hogy a nacionalista parlamenti blokk felbomlik-e vagy sem. Annyi mindenestre bizonyos, hogy azok a fuziók és kormányzati egyezmények, amelyekkel a jobboldal egyes fanatikusai számoltak, nem fognak egyhamar bekövetkezni. Vaida Sándor megmarad ugyan jobboldali évei mellett, de igyekszik a felelős államférfi maradni, aki ügyes taktikával biztosítja a maga jövőjét és kormányzati lehetőségeit. Eppen ezért szervezetének legutóbbi gyűlésén Tiuuescu külpolitikájának érintettségé mellett foglalt állást, másrésztől elvetette a bármilyen jobboldali fuzió gondolatát. Vaida Sándor azt akarja, hogy teljesen szabadkeze legyen abban a pillanatban, midőn a kormányzó kérdésé aktuálissá válik. Természetes dolog, hogy Vaidának ez a magyartása nem túlságosan kvadrál a jobboldal szem tásaival. Ami az ország belső rendjét és nyugalmat

letti, a belügyminiszter: un energikus rendfennartó intézkedéseket ígér s ugyanakkor elismeri a sorok között, hogy a zavargások alkalmával rendőr- és cenzúrisztek nem teljesítették kötelességüket. Ez a megápitás önmagában véve is súlyos mer: veszedelmes állpot létezését igazolja. Midőn a rend fenntartásával megbízottak megszűnnek a rend szolgálatában állni, egész egyszerűen beköszönt az anarchia. Időszentök ezzel kapcsolatban Vldescu ügyvéd, a kamarai választások egyik szekcióelnökének esetét, aki nek Procopie Dumitrescu főügyész ezt mondta: „Nem garánát hatom az életét, a házat pedig veszély fenyegeti. Telefonáljon gyorsan hazá, hogy felesége és gyermekei menjenek el hazulról”. Ha a kormány tényleg rendet és nyugalmat akar, egyetlen dolgot kell csinálnia: megbüntetni a bűnösöket, bárkik is lennének azok.

Vaidák nem vesznek részt a részleges választásokon

Bucuresti, december 21. A nacional caranista párt Hunedoaraban Ghiat Popot jelöli az időközi választásokon, amelyek kampányát Aurel Dobrescu fogja vezetni. A Dimineata szerint végleges, hogy a nacionalista parlamenti blokk nem tudott megegyezni közös választási harc vitelében. A Frontul Romanesc — írja a lap — elhatározta, hogy nem vesz részt a vá-

lasztásokon, mert nem akar elelnjelölteket állítani a nemzeti keresztény pártnak, de választási egyezményt sem kötni ezzel a párttal. A nemzeti keresztény párt a maga részéről Mehedinti megyében jelölni fog, de Hunedoaraban nem, ahol nincs elegendő hive. A többi párt még nem hozott végleges döntést a jelölések ügyében.

Minden nagyigényű hölgy teljesült kívánsága:

AZ UJ ELIDA KRÉMEK:

ELIDA COLD CREAM AU CITRON

IDEAL CREME POUR LE JOUR

ELIDA COLD CREAM AU CITRON éjszakai használatra, táplálja és tisztítja a bőrt.

ELIDA IDEAL CREME napali használatra, megszűnteti az apró teinthibákat tisztátalanságokat és a pórusok kitágulását. Ideális puder alatti krém, — megvéd portól, szélől és az idő viszontagságaitól — egyenletesen szép, matt teint-t biztosít.

100%-os selyemből készült nyakkendő

ALPA

1936 évnek meglepetése

Hatóságilag engedélyezett végeladás
»STEAM« csak rövid ideig!!!
 Calea Regele Ferdinand 9.

**Az angol közvélemény nyomató-
 kusan elítéli a német zsidóság
 újabb üldözését**

**Legenda a keleti zsidók túltengéséről. A „transzfer”
 körüli nem fordulhatnak elő visszatelesek**

London, december 21. Az Anglo Jewish Board of Deputies (Angolország zsidó hitközségeinek szövetsége) legutóbbi ülésén Leonard G. Montefiore jelentést tett a Joint Foreign Committee (A külföldi zsidók jogait védő egyesület) működéséről. A jelentés során a következőket mondotta:

Berlin centruma az antiszemita legendák gyártásának, innen indul ki a zsidóellenes propaganda a világba és hatását a lengyelországi legutóbbi eseményeken meg lehetett érezni. Az angol közvélemény nyomatókusan elítéli a németországi zsidók üldözését és kötelestégének érzi, hogy nyilvánosan is kifejezést adjon elítélő véleményének. Mi maradt a náci Németországban még a három keresztény erkölcsből: a hitből, a reményből és szeretetből? A náci által folyamatba tett mozgalom, amely a zsidó szellem kijáratát hirdeti, végső konzekvenciájában megsemmisíti a keresztény szellemet és a keresztény tanokat.

Montefiore ezután eszterelte a németországi zsidók gazdasági helyzetét. Közölte, hogy a kelet-európai zsidók száma Németországban mindössze 31 ezer volt. Csupa olyan zsidó, aki tizenöt év alatt jutott be

Németországba. 1925 és 1933 között azonban kilencezer keleti zsidó már vissza is került. A nácioknak az az állítása, hogy a német ipart a zsidók uralják, nem egyéb ostoba legendánál. 61 ezer 262 német zsidó vállalati igazgatóval szemben mindössze 2325 zsidó igazgató mutatható ki.

A bizottság Palesztina-osztályának vezetője: dr. Israel Feldmann közölte, hogy a német zsidók vagyonát Palesztinába átvonó „Haavarah” a cionista exekutív ellenőrzése alatt áll, úgy, hogy visszatelesek alig fordulhatnak elő. Igaz hogy a zsidók és a náci Németország között létrejött megállapodásnak csunya mellékze van, de a megállapodásnak mégis érdemes céljai vannak. Az egyetlen ország, amely a zsidó-bevándorlás számára nyitva áll: Palesztina. A bevándorlónak azonban ezer fontsterlinget kell kimutatnia, amit áruban kell kicserélnie. Nem mondhatjuk a bevándorlóknak: dobjátok a tengerbe a német árut. Ennek az lenne az eredménye, hogy mint vagyonatlan, egyáltalán nem juthatna be az országba.

Josef Meller közölte végül, hogy a lengyelországi zsidók javára beindított gyűjtés 41 ezer 447 fontsterlinget hozott.

Dr. VLAD városi főorvos írja:

Évek óta úgy én, mint családom használja a „PERLOTT” fogpép- és szájhigiénés készítményeket és azokkal nagyon meg vagyunk elégedve.

KÖZGAZDASÁG

Január elsején megkezdí működését a központi devizahivatal

Bucuresti, december 21. (Az Uj Kelet tud.) A kormány gazdasági tanácsa Tatarescu miniszterelnök elnökletével tartott értekezletén a külkereskedelmi rendszer és a deviza-rezsim kérdéseivel foglalkozott. Az értekezlet elhatározta, hogy a devizahivatal felállítására vonatkozó miniszter-ánácsi jegyzőkönyv intézkedéseit alkalmazni fogják és a hivatal felállítását. Erre nézve a kereskedelmi minisztérium külön tervezetet készített, melyet miniszter-ánácsi jegyzőkönyv formájában fognak közzétenni.

A központi devizahivatal a kereskedelmi és iparügyi minisztérium mellett fog működni és inkább információ és tanulmányozási jellege lesz. A devizahivatali élén álló vezetőség tagjai között helyet foglalnak a Banca Na-

tionala kormányzója vagy ennek megbízottja, a pénzügyi, kereskedelmi és földművelésügyi minisztériumok államtitkárai. Ez a tanács fog dönteni a devizahivatal ügyeiben és ez fogja megállapítani a devizák eladásának feltételeit az új külkereskedelmi rendszernek megfelelően.

Leszögezte egyben a kormány gazdasági tanácsa, hogy az erős valuták adminisztrálására a jövőben is a Banca Nationala fogja intézni, míg a gyöngye valutákra nézve a „szabadkereskedelmi” rendszert tartják fenn.

Az új devizahivatal előreáthatólag január elsején kezd meg működését.

Tilos a vaskorona és vashid alkalmazása fogászok részére. A közegészségügyi minisztérium rendeletei intézett a közegészségügyi vezérfelügyelőség útján a városi főorvosi hivatalokhoz. A rendeletben a minisztérium szigorúan megtiltja a fogászoknak és fogorvosoknak, hogy vaskoronákat, vagy foghíd-szerkezeteket alkalmazzanak pacienseik számára, mivel a vas az idők folyamán oxidálódhatik és vérmérgezést okozhat. A városi főorvosi hivatalok a rendelet utasításainak megfelelően megtették a szükséges intézkedéseket.

DOROTHEUM

Plaja Unirii 22.

Karácsonyi kábát és ruhaszükségletét legmáltányosabban a „DOROTHEUM” cégnél szerezheti be.

Finanszírozási tárgyalások folynak a kisebb harisnyagyárak és a nagykereskedők között. A kisebb harisnyagyárak régóta érzik annak a hátrányait, hogy az üzletelen január és február hónapok folyamán kellő megrendelések hiányában üzemeiket, illetve termelésüket mérsékelniük kell és ezáltal rezsiköltségek, amelyeket erduált üzem mellett is viselnek, igen terhesekké válnak. Ezek a gyárak most tárgyalásokat kezdtek azon nagykereskedőkkel, akik produkumalkat át szokták venni. A tárgyalások oda irányulnak, hogy az engrosziák a január-februári hónapok folyamán vegyék át a harisnyagyárak termelését, hogy ezáltal ez utóbbiak ne legyenek kénytelenek üzemredukóhoz folyamodni. Ez a megállapodás tulajdonképpen annyit jelent, hogy az engrosziák a holt szezon 2 hónapja alatt finanszírozzák a gyárakat. Ezt a gyárak bizonyos rabat-engedményekkel önjlik viszonzni. Információink szerint a nagykereskedők 6-10 százalékos árengedményt kérnek e két hónapra a gyáraktól.

Közalkalmazottakra nem vonatkoztható a munkügyi törvény. Ebben a vitatott kérdésben elvi jelentőségű döntést hozott a legfőbb semmitőszék harmadik szekciója 89/1935 szám alatt. Az alábbi jogesetben szereplő tisztviselő egy község szerződéses alkalmazottja volt. Amikor az 1930-as év folyamán érvénybe lépett az állami alkalmazottak fizetésének csökkentésére vonatkozó törvény, leszállították az említett községi tisztviselő fizetését is, aki emiatt perrel fordult a munkaadó község ellen. A tisztviselő panasza sze-

**HA álmalianságban szenved
 HA idegei nincsenek rendben,
 az egyetlen megnyugtató szer a**

JAWOL
 biztos segítség

grippa és hűlés
 ellen.

1 dohoz 3 tablettával Lei 9
 Kapható minden gyógyszerárban.

rint reá a munkügyi törvény rendelkezései vonatkoznak, tehát az ő bejegyzése nélkül sem fizetését, sem pedig szerződésének más pontjait megváltoztatni nem szabad, mert munkaadójával szemben fennálló jogviszonya minden tekintetben a kötött szerződésen alapszik. A per legfelső fokán a semmitőszék elé került, amely elutasította a tisztviselő keresetét. Elvi határozatában kimondotta a legfelsőbb bíróság, hogy a fenti esetben nem alkalmazható a munkatörvény, mert az kizárólag magánszemélyeknek, mint alkalmazottaknak, ipari és kereskedelmi vállalatok-
 kal, mint munkaadókkal szemben kötött szerződésére, illetve jogviszonyára vonatkozik és azok szabályozását foglalja magában. A fizetések csökkentésére vonatkozó 1930 évi törvény szerint a törvényben megállapított fizetéscsökkentés azokra a személyekre is vonatkozik, akik magánszerződés alapján vannak valamely állami, megyei, vagy községi intézmény alkalmazásában, de a fizetésüket megszavazott költségvetés alapján az államtól kapják. A fenti álláspont alapján tehát a munkügyi törvény rendelkezései kizárólag azokra a kategóriákra vonatkoznak, amelyekre hoztak és nem oly jogviszonyra, amelyet más, érvényben levő törvény szabályoz.

Módosították a be nem épített telekrészek megadóztatási alapját. Az egyenesadó-törvény végrehajtási utasítása ellen, amióta életbelépett, sok panasz merült fel, hogy oly intézkedéseket is tartalmaz, amelyek a törvényben magában nem foglaltatnak. Többek között ez volt a helyzet a be nem épített telkek megadóztatásánál alapul szolgáló bérterek megállapítása kérdésében is. A törvény erre nézve nem tartalmaz intézkedéseket, viszont a

HORIA
 BÉTORZSÓLÓSTÉR
 LEKÜZBI AZ
 INFLUENZÁT
 REUMÁT
 NEVRÁGÓST
 ÉS MINDENFÉLE
 HÜLESEKET

FOLÉRAKT
 BUCURESTI
 STR. CAMPINEANU

végrehajtási utasítás szerint, ha az épület mellett oly üres telek van, amelynek területét a 2000 négyzetméter meghaladja, a telket külön kell megadóztatni. Egy konkrét esetről kifolyólag a semmitőszék törvénytelenség nyilváníttotta a végrehajtási utasításnak ezt a részét és kimondotta, hogy ez nem alkalmazható. A semmitőszéki döntés alapján a pénzügyminisztérium olyan megoldást talált az épülettel aránytalan kiterjedésű szabad telkek megadóztatására, hogy az megfeleljen a törvény előírásainak. Az ilyen telkeket ezután nem fogják külön megadóztatni, hanem megállapítják az épülettel együtt az egész telek bérértékét, amelyből levonják az épület bérértékét és a fennmaradó összeg lesz a telek bérértéke, melyre az épülettel külön fognak adót kivetni.

Hirsch Simon előadása Sibiuban. A zsidó iskola nagytermében, f. hó 16-án nagyszabású mltng volt. Grünberger József, a Helyicsoport elnöke ismertette az előadás célját, üdvözölte a központ kiküldöttjét. Hirsch Simon előadásában a zsidóság mai szerepéről és jövőjéről beszélt. Az előadást egy inter megbeszélés követte, amely alkalommal Hirsch Simon felhívta Sibiu cionista társadalmát, hogy teremtsenek szélesebb kereteket a cionista mozgalomnak. A jelenlévők elhatározták, hogy négy héten belül megalakítják illetve újjászervezik a sibiu Helyicsoportot. A szervező bizottság tagjai a következők: Grünberger József, dr. Révész Béla, dr. Sámson Dávid, dr. Révész Béláné, dr. Mátyás Lázár, Löwy Dávid, dr. Neumann Vilmos, dr. Segal Zsigmond, Kohn Emánuel, Frank Mánó, Ezri Sámuel, Grünberger Józsefné, dr. Neumann Vilmosné, Ezri Samu, Friedmann Jenő, Friedmann Ferdinand, Neu Chaim, Klein Ernő, Berkovits Tibor.

Gedő Lipót Clujon. Gedő Lipó, a modern magyar piktura egyik kttünősége, akit az európai sajtó egyhangulag Daumier-vel egy színvonalra helyez, budapesti, bécsi és párizsi sikerei után Erdély fővárosába érkezett. A kttünő művész, akit a műérió közönség nemcsak mint jeles portréistát, hanem mint bravuros illusztrátort is régen megtanult becsülni, városunkból a prominens egyéniségeket készíti megörökíteni. A nagyszerű művész Erdély fővárosában készülő műveiből hírek szerint kiállítás is rendez.

Rövid hírek mindenünnen. A japán birodalom lakossága az októberi népszámlálás szerint 97 és fél millió. — Sir Samuel Hoare, akinek orvosi három hónapos pihenést írtak elő, hétfőn Svájcba utazik. — Angliában 4305 moziban 1934-ben egy millió 800 ezer m. film mutattak be 957 millió néző előtt. A mozik bevétele 41 millió font volt s az államkincstár vigalmi adó címén 7 millió fontot inkasszált. — Az angol Mary görögországi uralkodóné a személyzet három embere életét vesztette, három megsebesült, három eltűnt. — Csehszlovák-bolgár kultúregyezmény jött létre.

Tollistollat
 Karácsonyra vásároljon. Régi tollat becséreljük, vagy megjavítjuk. Márkás tollakat áron alul árulunk.
Fekér tollistoll üzem
 Cluj, Str. Regina Maria 2.
 Telefon: 10-95.

Felhívás
 Olcsóbb lett a kenyér a
KATONA-sütődében
 C. Marechal Foch 14.
és az összes fióküzletekben:
 Regina Maria 33.
 Regele Ferdinand 32.
 Memorandului 20.

Ha akar enni, úgy a finom ceresszel és tojással jó készület bizalommal kérje.

VAS
 Sz
 Bucures
 A Natio
 H-coport
 diásairól
 mában hó
 oldali ára
 első lépés
 sílése felé
 Utolag
 Vaida Sán
 ebben az
 hetett volt
 nese megy
 tanácskozá
 keresztény
 és kijelenté
 a szerve
 áramlatoka
 A Natio
 nyilatkozat
 hogy a fu
 Vaida, Gog
 külön is ig
 kat olyké
 mányzó er
 oldali áram
 Romanesc é
 alakulása é
 lönösen az
 — mondja
 po'okból sz
 meg kell v
 az 1922 óta
 valóták és
 az esznék

PHILIPS
KARÁCSONYI AKCIÓJA
AKAR E ÖNMAGANAK,
AVAGY MASOKNAK
ÖRÖMET SZEREZNI?

PHILIPS-RÁDIÓKÉSZÜLÉK
OLYAN AJÁNDÉK, AMELY-
NEK ÉRTÉKE HOSSZU
ÉVEKEN AT ÁLLANDÓ.

PHILIPS KÉSZÜLÉKET KÉ-
NYELMES RÉSZLETEKRE
VASAROLHAT.

PHILIPS 1936-OS MO-
DELLEI 3 HULLAMHOSZ-
SZON DOLGOZNAK. —
ALLOMASTABLAZAT-EL-
SÓRANGU VÉTEL A VILAG
ÖSSZES ADÓALLOMÁSAI-
RÓL. MA MÁR KÖNNYEN
BESZEREZHETŐ

PHILIPS RADIO

hanghűkörrrel

Szervezkednek a volt anti-
szemita diákvezérek is

A volt diákvezérek részt kérnek maguknak
a jobboldali győzelemből

Bucuresti, december 21. (Az Uj Kelet tud.)
 A Nationalul Nou, a Tatarescut támogató H-csoport lapja, amely a jobboldali megmozdításait igen jól van informálva, mai számban hosszabb cikkben ismerteti a jobboldali áramlatok történetét Romániában. Az első lépés a nacionalista mozgalom egysége felé Cuza és Goga egyesülése volt. Utólag javaslatot tettek a fuziora névze Vaida Sándornak is, anélkül azonban, hogy ebben az irányban valamilyen eredményt lehetett volna elérni. Vaida a Frontul Romanesc megyei szervezetei vezetőinek legutóbbi tanácskozásán kategorikusan állást foglalt a keresztény nemzeti párttal való fuzió ellen és kijelentette, hogy a Frontul Romanesc az a szervezet, amelynek a jobboldali áramlatokat magában kell foglalnia.
 A Nationalul Nou szerinte a kategorikus nyilatkozat ellenére is több valdisa lézi, hogy a fuzió megvalósítható lesz. Vaida, Goga és Cuza a közeljövőben külön-külön is igyekeznek a nacionalista áramlatokat olyképpen vezetni, hogy azok kormányzó erővé nőjjenek ki magukat. A jobboldali áramlat azonban már jóval a Frontul Romanesc és a keresztény nemzeti párt megalkulása előtt megkezdte térhódítását, különösen az ifjúság körében. Ez az áramlat — mondja a Nationalul Nou — olyan alapokból született meg, amelyeket csakugyan meg kell változtatni. A jobboldali eszméket az 1922 óta egymást követő diákgenerációk váltották és terjesztették anélkül, hogy ezek az eszmék politikai formákat öltöttek volna.

Midőn a jobboldali front kezdett kialakulni, a dákmozgalmak volt vezetői közül egyesek különböző meglévő politikai szervezetekbe kapcsolódtak bele, mások megőrizték függetlenségüket, miután úgy a keresztény nemzeti párt, mint a gardisták törekvéseit szimpátiával kísérték.
 A dákmozgalmak volt vezetői szerdán este megbeszélést tartottak, amelyen felvetették a kérdést: nem-e volna szükséges az, hogy ismét összefogjanak azok az egykori diákvezérek, akiknek elsősorban köszönhető a mai jobboldali atmoszféra kialakulása és eddigi fejlődése. Az értekezleten résztvettek dr. C. Danulescu, dr. I. Simionescu, ing. G. Popescu-Botosani, dr. Gureleanu, P. Angheliescu le kész, dr. Zigura, N. Cretu prof., Ovid. Manițiu ügyvéd, dr. G. Sărgulescu, dr. Enăscescu, dr. C. Danița, dr. C. Tanasescu, prof. Nițulescu, dr. Doman, ing. Stef. Chimpianu, Florin Băcescu és Virgil Gavrilescu. Hosszas tanácskozás után az értekezletről a következő hivatalos kommuniké adták ki:
 „Megalakul a keresztény és nacionalista ifjúság blokkja (1922-től máig) azzal a céllal, hogy a nacionalista eszme győzelemért harcoljanak, önmegtagadó és áldozatkész módon, függetlenül attól, hogy melyik nacionalista frakcióhoz tartoznak. A gyűlés teljhatalmu megbízást ad C. Danulescunak, hogy megszervezze ezt az akciót. A fővárosban dr. I. Simionescut a vidéki szervezéssel bizza meg”.
 A Nationalul Nou értesülése szerint a volt anti-szemita diákvezérek mozgalmához számos fiatal intellektuel fog csatlakozni.

Erdély aranyzigete

Építkezés, Körösgát, aranyáradat... Ahol a Banca Nationala kliensei lettek az aranytolvajok

Brad, december 21. (Az Uj Kelet tud.)
 Devan, a megyeszékhelyen, csupa siránkozás az élet. Pangás, élettelenység, üzlet elenség. Az ipari üzemek gépei állnak, tegnap még virágzó bankvállalatok felszámoltak. Krizis, a jöttöttek és megyeszékhely. De negyven kilométernyire, ha az ember leszál a mindig zsúfolt autóbusról, mintha a konjunktúrának kis szigetére jutott volna. Brad, a kincsekben gazdag Hunedoara megye aranybányavidékének központja ez. Ahol úgy érzi az ember, mintha kilépett volna az időkből és visszazaladt a háboru utáni évek jó, konjunktúrás, zsiros világába.
 Lehet ma már vagy ötezer lakosa ennek a községnek, amelyben 1935-ben mintegy 100 új ház épült. Modern épületek török át a fa-

lusi házak unalmas sorát. A bányatársulat szép, modern székházat építette. Meggazdagodott kereskedők emeltes házakat húznak, új uccák nyílnak, tisztviselői telepek épülnek. A Körös partján nagy mozgás, a munka lázas tevékenysége. A község nyolc-kilométeres gátat épít a veszedelmesen áradó víz útjába. A gát impozánsan vonul el a falu hosszában. Szép, pompásan kidolgozott sétány: a községbeliek esti sétahelye.
 Telkek és házkonjunktura
 A falu belső részén négy méteres hatalmas kőfal, négyöt kilométeres hosszúságban, szegélyezi a folyót, mely tavaszokonként elöntötte a falut és mértéketlen károkat okozott a lakosságnak. Ezzel a körösparti telkek értéke háromszorosukra szöktek. Általában,

a telkek és házak ára ebben a faluban magasabb, mint a megye bármelyik pontján. A bankok virágzanak. A bányatársulat hatalmas ökebereketése: az egész falut felendítették. A bányaközvetítő utadója milliókra jut. Ezekből a milliókból előlegezték a községnek olyan összeget, amelyből a nagy gépi és munkát el lehet végezni.
 Község, amelyben minden háztulajdonos villanyvilágítást vezetett be. A bánya termeli az áramot saját szénéből. Az aranybánya a szomszédos Tebea községben szemet tárt fel, ahonnan saját szükségleteit, a villanyfejlesztő üzemait és iparváltatnak fűtését látja el. Követik az uccákat. Aszfaltot húznak. Kaszárnya épül. A község uccáin nagy az élelenség és a forgalom.

Az aranytolvajlások országa
 A Mica már a maximumra fokozta termelését. Nagystíliú terjeszkedési tervet már közszájon forog. Falvakat vásárol össze, mert a föld mélyén százmillió aranyércmasszát rejtőznek. Es a bánya terjeszkedésével együtt gyarapszik a környék. A munkásság körében nem lehet az aranyolvajlást megakadályozni. A társulat mindent megtett már, hogy az aranytolvajokat leleplezze, de a kísérletek még mindig kudarcba fulltak. A munkások nagy tömege a környéki paraszbéresekből, mőcivadékokból rekrutálódik. Fegyelmzett munkásságról szó sincs itten. Az alacsony béreket az aranylopási lehetőség ellen-sulyozza.

Lopott aranyat vásárol a Nemzeti Bank
 Megakadályozni annyira nem lehet, hogy a Banca Nationala kénytelen volt legalizálni és ezzel rendszerré tenni az aranytolvajásokat. Még a lopott aranyt sem szabad külföldre kerülnie. Az értékesítés módja tisztelegosan egyszerű. Az arany Aradra kerül, Aradról a magyar határon át külföldre.

A Banca Nationala erre aranyvásárló fiókot állított fel Bradon. A hivatalnak nem az a célja, hogy a bányaársulat aranyát vegye át. Egyenesen az a megbízatása, hogy a magánosok aranykészleteit vásárolja fel. Ami közönséges nyelven azt jelenti, hogy a Banca Nationala felvásárolja azt az aranyt, amit a munkások a bányatársulattól ellopnak. Szép, új emeletes házat bérelt ki erre a Bancanat Aradon.

Nem mind arany, ami fénylik...
 Különös esek egész sorát jegyzik fel Bradon az aranytolvajlásoknak. A multkorában zsírvölgyi kereskedő keresett a telepen nagyobb arany mennyiséget. Az üzlet hamar létrejött. A kereskedő kifizetett 90.000 lejt és továbbállt a szép, rudba öntött aranydarabtal.

Egy hét múlva visszajött. Az arany színű fém ugyanis a tüzesebb vizsgálatnál közönséges sárgaréznek bizonyult.

A zsírvölgyi kereskedő ügyvédet is hozott. Szerette volna törvényes alapot találni a törvénytelen aranyvásárláshoz...

Román ipar, román kereskedelem...
 A csütörtömi hetivásárokról felvonnul az

NEM MINDEGY*)
 milyen sósorszeszt vásárol!

A forgalomban számtalan sósorszesz van. De a tudományos elvek szerint készült, minden követelménynek megfelelő sósorszesz a DIANA sósorszesz. Alkairészei úgy vannak összeválogatva, hogy a valóban jó sósorszesz három fő kellékét ideálisan egyesíti magában: erősítő, csillapító, fertőtlenítő. Éppen ezért sohase felejtse el: kérjen kifejezetten DIANA sósorszeszt, amely elismerten kiváló.

***) Ha**
SÓSORSZESZ
DIANA
 legyen.

egész járás. A vidéken semmi nem terem. Arad vidékéről hozzák a lisztet, kukoricát, szőlőt. A környék termése ka-ásonyig sem elég. Nagy kereskedelem fejlődhetett volna itt ki, de a bánya konzumrendszeri szövetkezete a munkásságot a beszerzési áron látja el mindennel. Mégis, egyik kereskedő a másik úán nyitja meg üzletét. A kialakuló új román polgári osztály erőteljes fellendülése ez. A háboru előtt még virágzó zsidó kereskedelem szembetalálja magát a román konkurrenciá friss lendületével. A román intellektuális osztály kialakulását — 910 fiatal román ügyvéd és orvos letelepődése bizonyítja. A most ujjáépülő kórházban friss román orvosok helyezkednek el. A vidék románsága sietve foglalja el a kínálkozó pozíciókat a gazdasági élet egész vonalán.

A kisebbségi kérdés nincs ezen a vidéken. Igazolása annak, ahol nincs krízis és nincs nyomor, ott zsidókérdés sincs és nincs szükség nemzeti munkavédelemre.

Néha előkelő vendége van a falunak. Az aranytársulat igazgatóságának elnöke keresi fel a vállalatot. Goga Octavian ez, a most létrejött nemzeti keresztény párt elnöke... (Jay)

Száztizenöt amerikai filmben
négyszázhat bűncselekmény!

London, december 21. Mr. Henry James Foxman, az ismert amerikai büntetőjogász nemrégiben felünestkeltő előadás: tartott a newyorkiállambeli Albanyban, amelyben többek között kifejtette, hogy a mai amerikai filmszínház valóságos iskola bűncselekmény számára.

Dr. Dale, egy middle-westi orvos, nemrégiben száz izenöt átlagos amerikai filmet nézett meg és vett ebből a szempontból vizsgálat alá. A vizsgálat azzal a lejutó eredménnyel járt, hogy a száz izenöt filmben nem kevesebb, mint négyszázhat bűntettet követtek el és negyvenháromat kíséreltek meg, tehát egy filmre átlag négy bűntett esett. A megvizsgált filmeknek e követtek 54 gyilkosság, 71 emberölést, 59 test sértést, 36 rabást, 21 gyermekrablást és szám alan egyéb bűncselekményt. A meglepő és súlyosbító körülmény azonban mindenkor az volt, hogy a bűntettet a legobb esetben jóképű, báor, kedves, humoros embernek tüntették fel, aki emellett igen sok filmben nem veszi el méltó büntetését. A vizsgálatból még az is kiderült, a filmek nem kevesebb, mint hatmincegy különböző fogást mutatnak be, amelyeket azonnal el lehet sajátítani. Így például: a bemutatótt filmek gondos ubaigazítást adnak arra, hogyan kell é vágni betörés előtt az alarmcsengő drójtja, hogyan lehet a legkisebb zaj nélkül ablaküvege: vágni és bejutni a házba, hogyan lehet löfegyvert biztosan és zaj nélkül használni, hogyan lehet a tett színhelyén gyorsan megjeleni és onnan ugyanóyan gyorsan elávozni, hogyan lehet egy ablakot vagy ajót zaj nélkül és gyorsan felfeszteni, hogy kell az álkulcsot használni, hogy kell zsebet metszeni s hogy lehet az esetleges ujjlenyomatokat elüntetni...

Az érdekes előadáshoz a közönség köréből (öbben hozzászóltak és az az általános vélemény alakult ki, hogy vagy társadalmi uton kell befolyást gyakorolni a filmszínházra, hogy a gengsz eroktatást hagyják ki filmjeikből vagy pedig — az állam beavatkozását kell kérni, a cenzura révén.

A „gengszter“-irányzat az amerikai filmekben valószínűleg annak köszönhető, hogy az amerikai közvélemény nyomásának engedve Hollywood vagy három évvel ezelőtt kénytelen volt szakítani az ugynevezett „rózsaszínű“ és „skarizsvörös“ filmekkel: a tulromantikus vagy az erősen hatásvadászó szere mi történetekkel. Minthogy közudomásu, hogy az átlagos amerikai film a legalacsonyabb szellemi színvonalon álló tömegek részére készült, ezeknek az izlést a filmstudiók most a „gengszterfilmekre“, valamint a könnyű bohózatokkal és izgalmas sportfilmekkel akarják kieégíteni. Ha most az amerikai közvélemény ismét megmozdul és társadalmi uton kikel a „bűniskolák“ ellen, Hollywood nagyrésze nem kis probléma elé kerül. Vagy az fogja produkálni, amit a cenzor egy kis fejcsóváással még megenged vagy elkeseredettségében rátéved a helyes utra és tanítani, nevelni, művelni igyekszik a közönséget, ahelyett, hogy elkényezte né és még jobban elbutítaná...

Simleut-Silvetein a
„MEDVE SZÁLLODI“
 étterem és kávéház, üzlet bébe vételére ügyes szakmabeli bérlet keresek. Rosenber Mór, tulajdonos.

Aziz effendi: Pásztorok beszéde

(Egy gallileai juhásztor jegyzeteiből.)

Egy fiatal, nyiltszívű, csillogó szemű beduin volt a társam a nyájörzésben. Szemelő tekintetével és önhittséggel tekintett a világba, kitűnő lovas volt és fegyvere sohasem vérezte a cőt; érzéssel, szívvel énekelte, sűrűlázta a légycskéket. Végkimerülésig vancol, ősi mondákat, regéket mond, vidám, kedves és jószívű volt. Az ifjú beduin lányok szerették és titokban róla ámodoztak. Ő, Muched, testvéremmé, társammá vált. Ruháinkat kicseréltük részben és örök testvéri szövetséget kötöttünk.

És a hosszú éjszakák a hegyekben, midőn a nyáj mellett ültünk, ezeken a titkokkal és szent bókével telt éjjeleken regéket mesélt nekem, a gonosz szelemekről, a csillagok harcairól, puszabeli harcokról és vérösszúról elképzelt csodás királyok és szultánok életéről. És én mesélek neki az új ember életéről, a határon túl, az Erecben, az ember emberfeletti uralmáról, szent emberek gyűléseiről, a háborusmentes birodalmáról és annyi másról.

Muchmed regéket hitte. Nem rege ez, Muchmed testvérem. Nem tévedtől kapott mese, mely messze fölött történik meg, ahol alkotnak, megállják a helyüket és léteznek.

Egyszer korán reggel rábuktuk juhainkat egy társunkra és elhagytuk a hegyeket, hogy lássuk az élő mesét — a kvacahat a gallilean.

Álmodozóvá lett Muchmed, mikor visszavert a hegyek között levő nyájához. Csendben és hallgatagon ült a nyáj mellett, behurkolva burnuszába és gondolkozott azon, amit a vad (civilizálatlan) szemel láttak. Az érzések kivetik agyát és szívét és nem távolodnak el egy percre sem tőle. Nyugtalanul fogja a el. Tekintete tompult egy kicsit és közbömbösen nézi társait, akik egész nap kurgongatnak, kacagnak és veszekednek.

Mi vagyunk mi? Ejjel-nappal nyájjal vagyunk, mint juhok és harmok és mi van még nekünk ezen kívül?

Ottan mindenben a rendet látta — a munkában, a mezőn, az éleiben, a lakásban, az istállóban, az ólban, a kertben és a szőlőben. Ott látta a tiszta és egészséges gyermekeket és ifjakat; nem látott veszekedést köztük. Egy testvéri kötelek fűzi az embert embertársához és egyik gyermeket a másikhoz.

Látta a közös ebédőt, az idősebbek viszonyát a kisebbekkel. Látta a táncot, hallotta a zenét és az éneket, patéfont és rádiót, látta az iskolát, óvodát és gyermekházat.

Nincsen lopás és gyilkolás. „Hagyj öt fontot az uccán és senki sem fogja elvenni”. Ezeket mind látta, sokat látott ottan először és az egyszerű természetes érzékével, a primitív felfogásával, megértésével, megértette a világosságot, ami ebben az életformában van.

„Vallah, Vallah, nábu aszaf, istékám váhál dunia”.

(Istenemre, nincs szentebb a világon ezek nek az élénél.)

És megcsinálta számadást, fájának számadását; mi csak féljük, kiejtjük Allahat a szánkban, mi csak mondjuk, hogy féjük Allahotól, de mi hitetlenek vagyunk. Azok igazán félnek Allahotól, szívükkel és tetteikkel... a könyv megvilágítja az eszüket és fanyaiak sokszor többet tudnak, értenek, mint a mi seikjeink... tudnak írni, olvasni... a munka után újságokat és könyveket olvasnak. Szépek és tiszták... és hozzám fordul:

— Aziz testvérem, hagyd itten a mi pásztor életünket és térj vissza „tiéd”-hez. Nálunk az élet üres és léha. Térj vissza a te „életed”-hez. Hagyd el a nyájakat.

— Nem, Aziz testvérem, ne ellenkezz és ne vitatkozz.

— A beduin élete, a mezél vad élet és nem több... Vajjon tud-e egy beduin valamit, vajjon megért-e mindent, amit te nekem mutattál o'tan... ottan...

Gondolatokba merült. Csend. Muchmed kezébe vette, összehasonlította ujjalmat ujjával, körmeit körmeimmel, bőromet bőrével, nézegetett, kutatott, szemel felragyogtak...

— Nézd, nincs különbség... ki tett különb.

séget köztünk, miért mondják, hogy én ilyen vagyok és te olyan, én muzulmán és te...

Tágra nyitottam a szememet. És mintha kitaláltam volna gondolatait, óvatosan mondani:

— Gyere hozzánk, Muchmed, dolgozni fogsz és leszel egy a mieink között.

Gondolkodott egy pár pillanattal, de hirtelen elsötétedett, elkomorult az arca. Egy felhő száll a napos égre.

— Es a család? Ki fogja táplálni? Nagy a család, ha én nem fogom őlni a juhokat, ki fogja őlni őket? Apám öreg, már nem tud dolgozni.

Nincs megoldás... és egy perc múlva folytatta:

— Es én hát nem akarok-e megházasodni? Egy a ti leányaitok közül nem fog engemet elvenni, mert mit tudok én, én... sem írni, sem olvasni és o'tan az összes lányok mind irástudók. Hisz a szememmel láttam, hogy újságot olvasnak, könyveket, leveleket irnak és én „mezel vad” nem tudok semmit.

Tekintete újra visszanyerte régi csillogását és magabiztonságát.

M. Buber: Baal Sém és a harisnyakészítő

Egyszer a Baal-Schem utazás közben megállt egy kis városkában. Reggel, imádkozás előtt, szokása szerint pipára gyújtott és kikönyökölt az abakba. Amint ott nézelődött, meglátott egy embert talással és teflilinnel a kezében, aki olyan ünneplésesen lépkedett, mintha utja egyenesen az ég kapujához vezetne. A Baal-Schem megkérdezte házigazdáját, hogy ki ez az ember. És az felelt neki: „Ez egy harisnyakészítő, a k telen és nyáron egyaránt, ugyanabban az időben elmegy az imaházba és elmondja imáját, akár ott van a minjához szükséges tíz ember, akár nem”. A Baal-Schem magához akarta hívatni, de a házigazda szólt: „Ez a bolond nem szakítaná meg most utját a császár hívására sem”.

Az ima után a Baal-Schem elküldött a harisnyakészítőhöz és megígizte, hogy hozzon neki négy pár harisnyát. Az pedig néhány perc múlva elé állt és megmutatta finom gyapjúruját. „Mennyit kérsz párjáért?” — kérdezte Rabbi Izrael. „Másfél aranyat”. — „Talán meg fogsz elégedni egy

— Igen, ha tanultam volna, „Vallah, Vallah estás” (Istenemre, többre jutottam volna), mint ők. Te magad tudod testvérem. Megérzek minden betegét a nyájnál, a tevéknél, a lovaknál. Vajjon nem gyógyítottam meg őket? Ennek egy kelést, másinak eret vágtam, a harmadiknak vért csapottam, gyógyfüvel raktam, Allah meggyógyította őket beteg sebeikből.

— Add hozzám Cháilit, az öcsédet — kértem tőle —, ezt a szép gyermeket, az égő szemével, hozzánk veszem és odaadom az iskolába, hogy tanuljon.

— Cháilit? Allahra, el fogja rontani a ti gyermekeket. Verni fogja őket, kövel dobálni, sőt még meg fogja sebesíteni őket kezével is. Hát nem ismered Cháilit?

— Nem — mondtam —, nálunk tanulni fog, a gyermekeinktől fog tanulni, meg fogja tanulni a nyelvet és olyan lesz, mint a többi gyermek, tiszta, szép...

— Nem, Cháilit már juhásztor fog maradni, mint jómagam. Nem fog sehova se menni. Atyám se engedné el őt. Nagyon szereti, egész lényével ragaszkodik hozzá. A családban fog maradni... pásztor lesz.

A nap láthatáron levő felhőkhöz közeledett és a felhők kicserélték sápadt kinézésüket és ünnepi színekkel díszítették fel magukat és a napot gyermekes örömmel fogadták.

Összelelkeztek, összecsókolóztak és aztán

arannyal is”. — „Akkor — mondta az ember — nem kértem volna többet”. A Baal-Schem megígizte. „Mivel foglalkozol?” — „A mesterségemet üzöm” — felelte az. — „Es hogyan üzöd?” — „Dolgozom, amíg készen van harminc-nyegen pár harisnyám. Akkor forróvizet teknebe teszem őket és préslelem, amíg olyanok nem lesznek, amilyenek lenniök kell”. — „Es hogyan adod el az arudat?” — „En nem mozdulok ki a házamból, hanem a boltosok jönnek hozzám és megveszik. Ők hozzák nekem a fonom gyapjút is és én megfizetek nekik a fáradságukért. Csak a Rabbi tisztelőre jöttem ki most az egyszer a házamból”. — „Es mit teszel korán reggel, amikor felkelsz, mieőt még imádkozni mégy?” — „Akkor is harisnyákat készítek”. — „Es hogyan állsz a zsoltármondással?” — „Azokat a zsoltárokat mondom el, amelyeket könyv nélkül is tudok”.

Mikor a harisnyakészítő hazament, a Baal-Schem így szólt tanítványaihoz: „Ime, ma láttátok az alapkövet, amely a templomot hordozza addig, amíg a Messiás eljön”.

Adelaide Rothschild

Alig egy évvel báró Edmond Rothschild, „a jisuv alyjá”-nak halála után, ehunyt felesége, Adelaide is. És amint most közös végrendeletükből kiderült, végső óhajuk volt, hogy ők békében a Szentföld legyen.

Tudvalevő, hogy báró Edmond Rothschild alapította az első kolóniákat a Szentföldön és felsezrelte, támogatta azokat még hosszú évekig. A telepések élére rendelt igazgatói azonban a kolonistákat Rothschild kenyéren élő koldusokként kezelék. Jelentéseikben pedig befektetették őket. Mikor 1887-ben Rison-Lecijonban nyílt lázadás ütött ki, a báró feleségével együtt Palesztinába ment rendet teremteni.

Az volt a szándéka, hogy minden segélyt megvonn és teljesen szakít különösen Rison-Lecijonnal. Petach Tikvától Zichron Jakóbig 24 óráig utaztak egy arab delizsáncon. A kocsis és a „vezető” nem is tudták, hol van ez a zsidó telep, ugyhogy egész éjjel Somron hegyei között bojongtak. Majd kiszállottak a kocsiából és gyalog próbáltak valami menedékhelyt találni. A báró kalapját elfújta a szél, a bárónő selyempipóját rongyokká tépték a hegyes kövek és felsebeztek a lábát. Így téve-yegtek hajnalig, míg véletlenül rájuk találtak a zichron-jakobiak és bevitték őket a faluba. Ott az asszonyok „bon jour”-ral fogadták a bárónőt. „Salom uberáchá” — felelt ő, aztán leült egy fügefá árnyékába, az asszonyok köré ültek és meséltek neki az életükről. Összebarátkozott a kolonistákkal, meghallgatta panaszait a felügyelők ellen

és megígizte, hogy beszél férjével. A báró főleg Rison-Lecijon telepeseire haragudott és halani sem akart róla, hogy odamenjen, hanem egyenesen Ekronba akart utazni. Erre a bárónő kijelentette, hogy nem kíséri el Ekronba, míg a báró ki nem békül Rison-Lecijon lakóival. El is érte, hogy a báró elment Rison-Lecijonba, megvizsgálta az ügyet, meghallgatta a kolonisták küldöttségét és végül — elmozdította a felügyelőt. A bárónő ezután még többször volt Palesztinában férjével együtt. Mindenütt segített és közbenjárta férjénél, ha valami kéréssel jöttek hozzá.

Moritz Geiger Bistrítán

A bistrítai zsidóság illusztris vendége, Moritz Geiger, a Keren Hajjeszód jeruzsálemi főirodájának delegátusa e hó 9-én városunk teljesítőképességéhez mérten, nagyon jó eredménnyel hagyta el helységünket. Sikertült közel nyolcvan százalékkal, emelni az elmúlt évi jegyzések összegét, s a készpénzeredmény meghaladja az elmúlt év egész bevételét.

Köszönetet kell mondanom e helyen is városunk egész zsidósága nevében a Keren Hajjeszód központi kuratóriumának, hogy ezt a egyszerű embert hozzánk elküldte. Az erdélyi zsidó sajtó talán nem is méltányolta még eléggé az ő munkásságát, egyéniségét és előadása színességét. Beférközik az emberi lélek legelrejtettebb zugába, élénk tárja a zsidóság szomorú helyzetét, vázolja tehetlenségünket és reményt önt belénk, hogy ha

ujra szótvtátek. És ujra megjelent a csillogó nap és az egész természetet beragyogta. Pajkosan kacagott és árnyékával, amelyeket befedte a hegyet és a völgyet, völgyek oldalait, bucsucskót küldött a hegyormokra és eltűnt.

Egy belső béke töltött be minket és egybeforrasztotta tekintetünket és szívünkre, a pompás ávóli és közeli láthatárokkal.

Vágyódik a szívünk azon távoli világok után és Muchmed majdnem hangtalanul sugja nekem, inkább akadózva, mint szótagolva.

— Aziz testvérem!

— Mit akarsz Muchmed testvérem?

— Tudod, hogy a gyermekeimet, amit a világra fogok hozni, hozzád fogom adni, hogy fiaddal együtt nevelkedjen, hiszen bizonyára te is nemokára megházasodol. Együtt fogod nevelni, együtt fogod tanítani fiaddal... ember lesz belőle, mint fiadból. Mint kisgyermek fogom hozzád adni, kisebb lesz, mint Cháilit, mostani gyermek lesz, fiaddal fog nőni és tanulni.

Hüvös és pajkos nyugati szél legyezgette lágy kézzel kezünket. Kecsességgel ölelt át minket és beburkoló az est homályába. Átöleltük egymást.

— Muchmed testvérem...

— Aziz testvérem...

A juhok csegettlyűi boldogan és vidámas csilingeltek, mint valami ünneppanop.

összefogunk, nem leszünk elhagyottak, hanem egymástól fogunk erőt meríteni a további küzdelemhez.

Moritz Geiger itteni tartózkodása mindnyájunk számára felelhetetlen élmény maradt. Bár előzőleg kértük, hogy ne most folytassák le a KHL-akciót, hanem csak később, pár hónap múlva, amikor azonban láttuk a délelőtti miting alatti közönség arcán a hatást, amely előadásra kiváltott, megváltoztattuk elhatározásunkat és magunk kértük, hogy az akciót folytassa le.

A közönség kívánságára este is előadást tartott zsufot ház előtt. Délután dr. Habes Gyuláné hívott meg teára 20 hölgyet, akik előtt Moritz Geiger vázolta a zsidó asszony kötelességeit az épülő országgal szemben. Kérte őket, ne maradjanak ki a munkából, hisz az országban számos Wizó-csoport létezik és Bistríja zsidó asszonyainak sem szabad ettől a fontos munkától távolmaradniok. És ami előtte senki másnak sem sikerült, sikerült Geigernek és megalakult a bistrítai Wizó-csoport a következő vezetőséggel:

Elnök: Dr. Ferenczi Samuné.
Társelnök: Dr. Herczeg Ignácné.
Titkár: Koffler Rózi.
Péntárnok: Birnberg Kóka.

Kallus Lajos

Wizo élet Huedinen. A huedini Wizó-csoport december 14-én rendezte meg szezonnyitó teaestélyét, mely úgy erkölcsileg, min anyagilag nagyszerű eredménnyel járt. A csoport agilis elnöknője, Judovics Kálmán nagyszerű bevezetőjében a következőket mondta: „Az idő és alkalmat felhasználva megrendeztük teaesténket azon reményben, hogy sikerül Huedin közönségének érdeklődését a Wizo iránt fokozottabb mértékben felkelteni, mely úgy mindnyájunkat kell érdekeljen, hiszen a zsidóság jövő sorsa nyugszik ezen a szép intézményen, mely úgy Amerikában, mint Angliában, szoval az egész világon azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy fáradságot, költséget nem kímélve, addig nem nyugszik, míg a zsidóság helyzetét nem emeli arra a nivóra, mely őt megilleti. Majd rá fog jönni akkor Németország is, milyen értékes embereket dobott el magától, kik mindnyájunkat minden országban azon igyekeznek, hogy alattvalói kötelességüknek eleget tegyenek és az országokat, amelyben élnek, hazájuknak tekintsék, felvirágoztassák. El fog jönni az az idő, amikor a zsidóságot az egész világ a legnagyobb megbecsülésben fogja néztesíteni — Palesztinában összpontosított modern építkezése, kultúreléte, technikájának zenei műveltsége által, melyet őshuzájához már eddig is felmutatott. Meri hiszen meg egyebet sohasem akartunk — ha már meg születünk —, mint élni és dolgozni a magunk és a köz érdekében”. Ezután felvasta az elnök a 'Argumuresi konferencia kézirata' szervezeti referátumot. A Közönség nagy elismeréssel honorálta Judovics Kálmáné teljesítményét.

VASARNAP
a stá
reali

Az ember ne
amikor a La M
a meredeken
án csak a mo
az eszünkbe?
a máltai kik
sziklafa alá.
francia part
móló mellé
a hajóra. A v
Janul üldgélő
tosan tódulna
nél szoktla
Szemmelátá
kat érezi, pe
kötőből. Azu
a tengerre s
lett kezdenek
a láthatáron
földcsik, meg
ba, az egyedü
oly erősen er
szigetország
Ilyenkor lá
valóban hajó
ki az unalon
szentimentaliz

A közeledő
a komorságn
egymás mel
után Folkest
lességszerű
parttal párh
kikötő házal
piszkosak vo
gultu korom
Odaát, ami
kötünk, a k
egymás kez
olyan korrek
nak a csoma
tani őket az
egy hordárna
nyomja-e a k

Más ország
turkálják fel
Ha vizuma
miért jött?
It ez is f
partra száll
zik tövörli-he
kihez jött, h
hány szám a
merőseinek,
cimét, azt ki
nik veie, az
hangjából ke
ne hinni, ho
Aki visz
ideiglenesen
vámítás visel
magával tilt
zár tovább
poggyászát.
A vonatju
a harmadik
első vagy a
étkezőkocsib
tályu utas a
kus demokrá
lyu vagon is
az utas a ha
mes fotójbe
ban sem le
étkező, a p
négyőrai t
egyik osztá
mádkból az
utolsóba, de
keznek egy
Az ablak
kihajolni ve
ilyen figyel
ges, vagy p
amugyis m
és unatkozv
ablakon.

Kétórai u
maga több
kötet Baed
gyogóan tis
husz eszten
korából val
den kerí és
szik. Az els
ber, hogy
bentről a k
lisan fekszi
maga az e
Mennyire m
amelyen rá
délélti tá

Anglia a stabilitás és a realitás hazája

London, december hó.

Az ember nem akkor találkozik Angliával, amikor a La Manche más-ik oldalán feltűnnek a meredeken lezszakadó partok, amelyek (talán csak a mostani konfliktus juttatja egyesít az eszünkbe?) olyan élénken emlékeztetnek a máltai kikötő: erődtéményszerűen övező sziklafaaira. Anglia első lehellete már a francia parton éri az embert, amikor a szélről mellé kitélt vasúti kocsiból átszállunk a hajóra. A vonaton még magukban és szótlanul üldögélő angolok itt egyszerre csoportosan tódulnak a fedézetre s angol emberrel szokatlan élnétség vesz rajtuk erőt. Szemmel látha óan már otthon kezdik magukat érezni, pedig még el sem indultunk a kikötőtől. Azután, ahogy a hajó kikanyarodik a tengerre s a nyomában futó habos sáv felett kezdenek lemaradni a sirályok s amint a látáshatáron Dover fele feltűnik egy vékony köldök, megint visszastílyednek némaságukba, az egyedülletbe, abba a hangulatba, amely oly erősen emlékezteti az embert az angol szigetország atmoszférájára.

Ilyenkor látja az ember, hogy az angol valóban hajós nép, amely a tengeren járta ki az unalomnak, az önfegyelemnek és a szentimentalizmusnak iskoláját.

A közeledő angol parton is mintha ennek a komorságnak a felhője úlna. Az öletszerűen egymás mellett szorongó boulogne-i házak után Folkestone épületei szigorúan és kötelességszerűen állnak szabályos glédában a parttal párhuzamosan. S ha odaát a francia kikötő háza csak egyszerűen és bohémesen piszkosok voltak, itt valami ünnepélyes hangulata korom ül meg a falakat.

Odaát, amikor a vonatról a hajóra hurcolkodunk, a hordárok kiabálva rángatják egymás kezéből a bőröndöket, itt viszont olyan korrekt megjelenésű gentlemanok várnak a csomagokra, hogy alig meri megszólítani őket az ember, mert sohse tudja, hogy egy hordárnak vagy egy hajóskapitánynak nyomja-e a kezébe a csomagját.

Más ország határán az utas poggyászárt turkálják fel és a személyével nem törődnek. Ha vizuma megvan, senki sem kérli tőle, miért jött?

Itt ez is fordítva van. Addig nem engedik pertra szállni az embert, amik ki nem kérdezik tőle: hegyire, hogy mit akar Angliában, kihez jött, hol fog lakni, milyen uccában és hány szám alatt? Aki nem tudja angol ismerőseinek, a saját leendő lakásának pontos címét, azt kiállítják a sorból. Hogy mi történik vele, azt nem látjuk, de ha a vállatás hangjából kellene rá következtetni, azt kellene hinnünk, hogy visszakergetik a tengerbe.

Aki viszont ezen a vizsgán átesik, azt ideiglenesen dzsentlemennek fogadják el. A vámtisz viselő megkérdezi az utast, hozott-e magával tiltott árut s egy egyszerű nem-re már tovább is engedi megnézeletül minden poggyászárt.

A vonatjuk is jellemző az életükre. Másutt a harmadik osztály sokkal kopárabb, mint az első vagy akár a második, de legalább az étkezőkocsiban találkozik a harmadik osztályú utas a többi osztállyal. Itt, a hierarchikus demokrácia országban, a harmadik osztályú vagon is olyan finom ruganyokon fut és az utas a harmadik osztályon is olyan kényelmes fotójában ül, ahogy mifelénk szanokocsiban sem lehet utazni. Viszont nincs közös étkező, a pincér odahozza mindenki elé a négyórás teáját, egy-egy utas átkerülhet egyik osztályból a másikba, nemcsak a harmadikból az elsőbe, hanem az elsőből is az utolsóba, de maguk az osztályok nem érintkeznek egymással.

Az ablak mellett nincs ott a tábla, hogy kihajolni veszélyes: nem tudni, azért-e, mert ilyen figyelmes és felnőtt népeknél felesleges, vagy pedig azért-e, mert angol ember amugyis mindig a helyén ül, mozdulatlanul és unatkozva és nem dugdossa ki a fejét az ablakon.

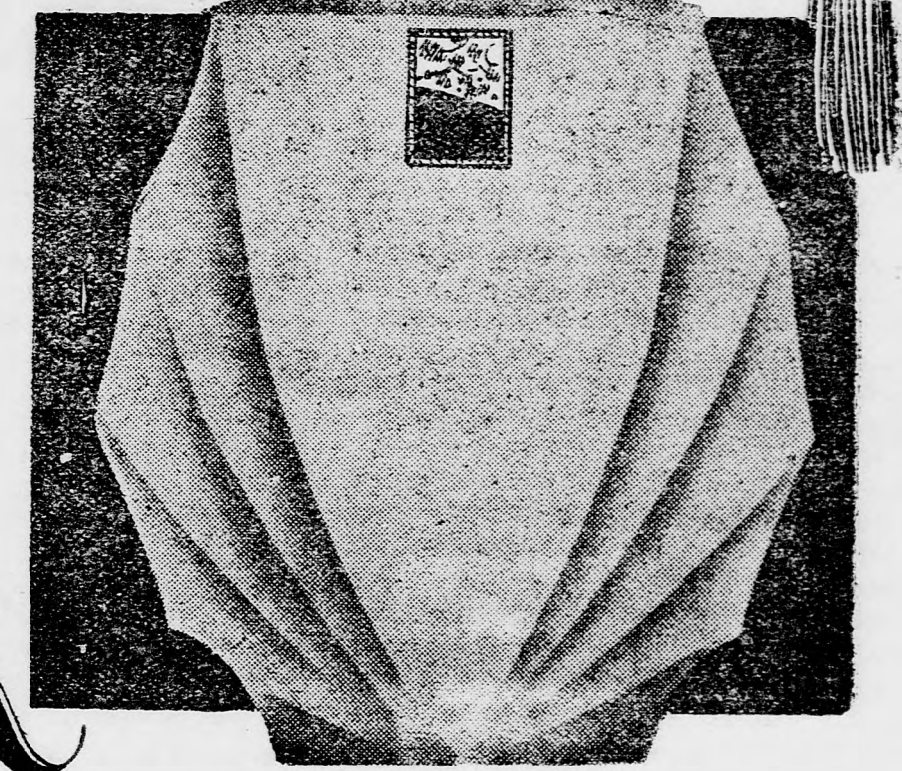
Kétórás utazás után itt van London. A taxi maga többet mond el Londonról, mint egy kötet Baedeker. Ha almas méretű és ragyogóan tiszta kocsit, de régi típus, legalább husz évtizedes. Szóval még az autók középkorából való. A bőröndöt a sofőr mellett minden kerítés- és szegély nélküli platformra teszik. Az első pillanatban arra gondol az ember, hogy utközben lecsuszhat, de azután bentről a kocsiból látni, hogy épp olyan stabilan fekszik a kormánykerék mellett, mint maga az egész széles kocsi az úttesten. Mennyire más, mint a fürge és elegáns taxi, amelyen rádió duruzsolja a z ember fülebe a délelőtti tánczenét.

...hirdetik az ünnepek közeledtét és, — talán! — ez mindenkinek eszébe juttatja, hogy szeretetei részére méltó ajándékról gondoskodjék.

A LEGRAIN cég megvalósította a kifinomult izlésű egyéneknek legmegfelelőbb illatszer-remekművet

Legrain

ROYALE AMBRÉE
FLEURS D'AVRIL
GUIRLANDE DE FLEURS
NIL VERT • NAIADA

A stabilitásnak és a realitásnak ez a benyomása tovább is elkíséri az embert. A monstrumnak tetsző emeletes autóbuszok, a valóságos hegyként kiemelkedő üzetpaloták, az egymással hajszára hasonlító egyenruhás családi házasorok, mind ez sugározzák — ha ugyan ez a szó nem tulságosan fényűző és nem tulságosan meleg a ködnek ebben a tengerben, ahol az arany nem fénylik és ahol semmi sem látszik, hanem minden valóság, még a kocsit közepén kettévásztó sáv is, amelyet másutt mésszel rajzolnak meg s amelyet itt acéllemezekkel raknak ki.

Huszperces kocsikázás után végre megérkezünk a város tulsó felébe (az egész ut három sillingbe kerül, feltűnően kevesebb, mint Rómában vagy akár Párizsban). A kis Bourding House, amelyet öt év után látunk viszont, közben sok mindenen ment át. Gazdát cserélt és 1930-tól 1935-ig a válságnak és a prosperitás fejeledésének valóságos korszakait élte meg. De azért mindegyik kép a régi helyén van minden darab szőnyeg ugyanott fekszik, mint öt esztendővel ezelőt. A szobában a tologatható ablak ugyanakkor részen engedi be a nedves, friss levegőt, mint akkor s a fürdősobának penny-re járó automata gázkályháján az új rezsim sem cserélte ki a használati utasítás lepa tozott táblácskáját.

Ebben is, mintha az egész angol társada-

lom benne tükröződnék! Változhatnak az idők és bennük kicserélődhetnek az emberek, de a dolgok, amelyeket egymásnak kézről-kézre adnak, nem változnak, legfeljebb kopnak és lassan csuszolódznak. Talán ezért olyan szürkek itt az emberek és azért olyan erősek az intézmények. (t.)

Éhínség vára basarabiai zsidók ezreire

A segélybizottság drámai hangú felhívása Cluj, december 20. A Basarabiai Zsidó Hitközség Szövetségének központi segélybizottsága az éhező tömegek felszegélyezése érdekében felhívást tett közzé, amely drámai hangon ecseteli a nyomorgók helyzetét.

A felhívás, amelyet I. L. Zirlson főrabbi, továbbá K. Steinberg ügyvéd, a szövetség elnöke, N. M. Roitmann, a bizottság elnöke, Berliand, Silbermann, Paghis, Rosenthal és Friedmann, a segélybizottság tagjai irtak alá, így hangzik:

„Ismét katasztrófa tört Dél-Besarabiára. A föld termését ismét elégette a szárazság, egész hónapokon át egy csepp eső vagy harmat nem hullott a földre, a paraszok keserű, nehéz munkája hiábavaló volt, a talaj csődöt mondott, a töldek, amelyek máskor

pompáztak a terméstől, ezuttal siváran állottak, vaóságos pusztaság.

Ennek az eredménye, hogy egész vidékek ki vannak téve az éhínségnek.

Már most — a tél elején — 50.000 zsidó kenyéramizsnára szorul és dolgoz, derék emberek kétségbeeséssel küzdenek.

A már évek óta tartó gazdasági krízis a nagy zsidó tömegeket teljesen elszegényítette, minden tartalék és minden egzisztencia nélkül állanak; az idei termés-katasztrófa a dekasszált zsidók ezreit hozta létre.

Vannak helységek, ahol a lakosság 50 százalékának nincs meg a betevő falatja és már most, a tél nehezebb részének bekövetkezése előtt az emberek korpából és lisztpótlékból álló kenyeret kénytelenek enni.

Az éhínséghez a zsidógyűlölet szerencsétlensége szegődik. A zsidóknak a kenyérkereset legutolsó menedékhezi-ri-ri való kiszorítása még jobban megnehezíti a helyzetet.

Mindenfelől hallani lehet féltelmes segélykiáltásokat. Segítetek! Segítetek!

A segélybizottság az egész világ zsidóságához fordul: Hallgassátok meg nyomorgó testvéreitek segélykiáltását, adjatok nekik kenyeret!

Az ország zsidói, a külföld zsidói, akik közel vagy 'ávo' vagytok, hallgassatok az éhezők segélykiáltására!

Könyörüljétek és segítetek, mert borzasztó az éhínség! Segítetek, ahogy tudtok,

SPORT

A Haggibbor közgyűléséről.

Fennállása óta legkiemelkedőbb sikereit aratta az asztali tenisz-szakosztály

Cluj, december 21. (Az Új Kelet tud.) A Haggibbor gazdagmultu asztali teniszszakosztályának jelesét Diamants-ein Ernő olvasa fel:

Pingpongszakosztályunk az 1935 évben fennállása óta a legkiemelkedőbb sikereket aratta. Az egyesület áldozatkészsége, amelylyel állandó termet biztosított a ékosainknak, meghozta győlmcsét és büszkén mondhatjuk el, hogy 1935 évben a Haggibbor volt a legelső az országban és a Haggibbor versenyzőinek híre ma már jutott a határokon is.

Az év első nagy versenye a Román Kupa volt, egyuttal válogatóverseny a londoni világbajnokságra, ahol három kiküldött versenyzőnk az 1, 2 és 4-ik helyet foglalja el, tehát mind a hárman kvalifikáltak magukat a világbajnoki versenyre. Ha ez anyagi természetű nehézségek miatt nem is jött létre, a kupának birtokába jutottunk. Második nagy sikerünk az országos bajnoki verseny volt, amelyen az összes főbb számokat elnyertük. (Csapatbajnokság, férfi egyes, férfi páros, gyermekverseny és ifjúsági).

Az őszi szezonban versenyzésünk nem volt ilyen sikeres. A csúcspontja való eljutás után ez természetesen is és bizonyos visszaesés elkerülhetetlen. Különösen akkor, ha kilépések és betegségek is gyengítettek lelkes gárdánkat. Ez azonban csak átmeneti jelenség. A Haggibbor olyan utánpótlással rendelkezik, amely a jövőre nézve a legjobb reményeket keltheti mindnyájunkban és biztosra vehetjük, hogy a jövő év nagy versenyében a Haggibbor színei ismét a legelsőik között fognak végezni.

Itt említtük meg, hogy Románia válogatott asztali tenisz csapata részvétet Zágrábban egy román-jugoszláv válogatott mérkőzésen és azt megnyerte. A csapatban a Haggibbor egyik játékos, Páncs Vilmos is nagy sikerrel szerepelt. Ugyanő nyerte meg Bucuresti kupáját a fővárosi bajnoki címével együtt, majd a csernauti országos Malakabi bajnokságot, hazahozva a kizűtöttséget. Erős Csibivel, Baumzweiggal és Klein Tiborral együtt megnyerték az ottani csapatversenyt. A kisebb versenyeken egész sorozatát nyerték versenyzőink a különböző díjaknak.

Még örömmel kívánunk megemlékezni arról, hogy hölgyversenyzőink, akikkel eddig, sajnos, nem rendelkezünk, szintén ott küzdenek soraink között és a cluj kerületi bajnokságban a hölgyversenyt Heves Marianne nyerte számos, erős ellenfelével szemben.

A fentiekből báran következtethetjük, hogy szakosztályunk még sok sikerrel fogja a Haggibbor patinás nevét öregíteni.

A football szakosztályi jelentése

Több hónapos szünet után f. év augusztus hó folyamán a futballszakosztály a bucaresti szövetségnél újból bejelentette megalakulását, mely többszöri tárgyalás után affilálta a Haggibbort.

Az újalakult szakosztály, melynek tagjai telítve vannak az ama rőrizmus eszméivel, valamint zsidó szellemmel, elhatározta, hogy csapatait indítja a helyi futballbajnokságban. Hogy ehhez összeszokt egyt ese legyen, a vezetőség elhatározta, hogy elfogadja a közeli városokban felkínákozó alkalmakat barátságos mérkőzések lejátszására. Ezeket a helyeken az első csapat kell tudásról, valamint lelkesedéséről tett bizonyosságot, melyek után elfogadtuk a jöképességű U „Avant-garda” csapatának kérését, hogy Clujon egy barátságos mérkőzést játszunk, melynek során csapatunk 2:1 arányban győzött.

Hogy biztosíthassuk a futballozni vágyó zsidó ifjúságnak a kellő felszerelést, mely a szervezés kezdetén elég hiányos volt, gyűjtőakót bonyolítottunk le, melynek során dzsej, cipő, harisnya, valamint több apró szükséges holmival frissítettük fel a nagyon is éarvult szer árunkat.

Az alkerületi bajnokságban első csapatunk jelenleg 3-ik helyen áll hat lejátszott mérkőzéssel, melyek közül hármat megnyert, egy döntetlen, míg két mérkőzést veszített.

A futballszakosztály a sporttevékenységen kívül súlyt fog helyezni tagjai morális és zsidó szellemében való nevelésére is.

A közgyűlésen a már közzét jelentéseken kívül dr Hermann Lajos főti kár a titkári jelentést olvasta fel, amely összefoglalása a Haggibbor elmúlt évi sporttevékenységének, míg Schwartz Miksa a Malakabi mozgalom nevében összegezte a Malakabi mozgalom Haggibbor vonatkozásait. Ezekről az események sorrendjén részletesen számoltunk be.

RENDEZ-VOUS

Kölniviz, puder, arc- és szájlésték

Lercakel: Parfumeria INTERNATIONALĂ Bucuresti, Str. Câmpineanu 17.

SZÍNHÁZ-FILM

A színház karácsonyi műsora:

Karácsony első napján ismét megnyitnak a színház kapui. Rendkívül gazdag és változatos műsort hoz magával a színház, amely szorgalmas munkával töltötte nagyszerű turnéját.

Karácsony első napján felújítják Kálmán Imre világhírű Csárdaskirálynőjét, Gróf László modern rendezésében, ragyogó új díszletekkel és új kosztümökkel, a díszszínpadon Solymosán Magdával, elsőrendű szereposztásban.

Karácsony harmadnapján kerül sor Harmath Imre és Földes Ferenc legújabb vidám operettjének, az ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ című rendkívül mulatságos, pazarul kiállított újodonságának előadására. A Montmartrei ibolya című Kálmán Imre operettnek bemutatása későbbre marad, mert a vasut nem

garanálta, hogy az ünnepi torlódás miatt a rendes időre megérkeznek Brassóvból az operett díszletei. Az ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ egyike az utóbbi évek legnagyobb operett-sikereinek, amelyet állandóan zsúfolt házak előtt mutattak be társulatunk Brassóban. Az újodonság vezétszerepeit Solymosán Magda, Sándor Steil, Wojticzky Elvira, Miklóssy Margit, Jenel, Ihász, Csóka, Borovszky, Rajnai alakítják, Tebán János és Báza Éva pedig a táncok élén a legújabb táncok egész sorozatát mutatják be.

Mindhárom ünnepnapon ugy délután 3 órakor, mint délután 6 órakor is lesznek előadások. A színház heti műsorából mindenki kiválaszhatja azokat a darabokat, amelyek a kellemes és művészi színvonalu ünnepi szórakozást biztosítják.

Legjobban, legolcsóbban csak a

Kalapkirály-nai

vásárolhat CLUJ, Piața Unirii 24

Kalap és férfidivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása

LEGSZEBB AJANDÉKTARGYAK!

A SZÍNHÁZ ÜNNEPI MŰSORA:

Szerda, dec. 25 d. u. 3: MAGNÁS MISKA. (Olcsó helyárakkal.)
D. u. 6: TÖRTENNEK MEG CSODÁK. este 9: CSARDASKIRÁLYNŐ. (Solymosán, Stefanidesz, Jenel, Ihász, Borovszky, Csóka, Tompa fellépése. Rendező: Gróf László. Rendes helyárakkal.)

Csütörtök d. u. 3: VIKTORIA. (Olcsó helyárakkal.)
D. u. 6: AKI MÉR AZ NYER. este 9: CSARDASKIRÁLYNŐ.

Péntek d. u. 3: BOB HERCEG. (Olcsó helyárakkal.)
D. u. 6: LILIOM. (Olcsó helyárakkal.)
este 9: ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ. (Harmath Imre és Földes Ferenc vidám operette, először. Solymosán, Sándor Steil, Miklóssy, Wojticzky, Báza, Jenel, Ihász, Csóka, Borovszky, Rajnai, Tebán fellépése. Rendező: Gróf László. Premierbérlet.)

Szombat d. u. 5: JÓ ÜZLET. (Olcsó helyárakkal.)
este 8: ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ. (Rendes bérlet.)

Vasárnap d. u. 3: MOSOLY ORSZAGA. (Olcsó helyárak.)
d. u. 6: CSARDASKIRÁLYNŐ.
este 9: ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ.
Hétfő fél 9: ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ
Kedd fél 9 és fél 12: NAGY SZILVESZTERI KABARÉ.

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, december 22-én este): Figaró esküvője.

Hétfőn, december 23-án: Pillangó kisasszony (Mora Vera szopránénekesnővel).
Szerdán, december 25-én: A szent este.
Csütörtökön, december 26-án (matiné): Csillagbáró.

Pénteken, december 27-én: Tosca, Vera Moravai.

Vasárnap, december 29-én matiné: A szent este.

Hétfőn, december 30-án: Kisértelek.
Kedden, december 31-én este 7 órakor: A Denevér székecskéttel.

Mily csodálatosan fehérek a fogai!

Sajátmaga megállapítja a KOLYNOS fogkrém gyors és kiváló hatását a fogak fehéritése és tisztítása terén. Ha egyszer kipróbálja, soha többé nem fog visszatérni fogai ápolása tekintetében a régi, minden tudományos alapot nélkülöző módszerhez.

A tudomány által ismert egyetlen olyan készítmény nem fehériti és nem teszi más gyorsan ragyogó fényessé a foltos és megsárgult fogakat, mint a KOLYNOS.

Próbálja ki még ma!

KOLYNOS

FOGKRÉM felülmúlhatatlan!

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap premier: Mária a te kezében. A Válás és a siring tartó szerelem szimfóniája. Fősz. a varesi Nemzeti Színház művészei.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Csodaműsor: I. Sivatag fia. Stan és Br. II. A tánc varázsa. Alice Brady. Hétfő éj 9 és 13 lej. Kezdeté 3, 8, 9. 25 és 26-án d. e. 11 órakor: matiné: Három malac. Hetényi társulatával.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szombaton 4 1/2, 6, 7 1/2 és 9 órakor dupla műsor: I. Egy szenvedélyes éjszaka. (A nászut). Társadalmi dráma. Főszereplők: Gene Raymond és Carlo Lombard. — II. Fehér fogoly. Irgalmi dzsungel filmdráma. Főszereplők: Ross Hobart és Charles Bickford.

CONTINENTAL SZÁLLODA

BUDAPEST,

VII. DOHANY-UCCA 42.

AZ A HELY,

AHOL A JÓ KÖZÖNSÉG

JOL ERZI MAGÁT,

LEGMODERNEBB SZÁLLODAI KENYELEM.

SZÍNHÁZAK, SZÓRAKOZÓHELYEK ÉS A KERESKEDELEM KÖZPONTJÁBAN.

MÉRÉSKELT ÁRAK. GARAGE A HÁZBAN.

APRÓ

HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vasárnap betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Hölgyek! Urak! Aki jól akar férjhezmenni vagy igényeinek megfélelően akar nőülni, az vegye meg bármelyik dohánytársaságban az Economist közgazdasági és házassági kőrönyt s célját hamar elérí. Kiadóhivatal: Cluj, Str. Basarabia 1.

Raktárhelyiséget, száraz, fűthető, centrumban keresek. „Központi fekvés” jellegre a kiadóba.

Jól bevezetett iparművészeti szalon elkészítés miatt átadó, esetleg betársulás lehetősége. Cím a kiadóban.

Zsidó utólcány gyermekek mellé beállása és háztartásban segítene. Gyermekek tanulását is vállalná. Perfekt román és magyar nyelv. tudással. Cím: „Agricoltura” Cluj, Marechal Foch 39.

Keresünk ügyes, gyakorlott, gépirást is tudó tisztviselőt román, német nyelvtudással. „Jó elhelyezkedés” jellegre a kiadóban.

Eladó a kalmi áron: elektrolizált vörösrézdrót 28 mm² földalati kábel 250—3 mm²x3, 2, 1, önműködő olajmagszékítő 5000 volt, 70/140 Amp. 220 volt 1000 Amp., elágazó és záró kábelmuffok, huzott csövek 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12 cölös, mufos menettel, armatúrák 5 cölög, flansok minden méretben, Myssong kondenzátor. Ing. Dietrichstein & Willig. Bucuresti, Sfin ilor 8. Tel. 3.40.23.

Sürgős megvételre keresünk egy jókarban levő házat — amely legalább 10% -ot jövedelmez — 700.000 lejig. Rögtöni készpénzfizetés. „Házvétel” jellegre a kiadóba.

A „Park” sanatórium gyógyfürdője bevezetése a valódi pöstyén iszapfürdőt, speciális pöstyéni berendezéssel. Teljes pöstyéni fürdő, egész és részpakolások mindennemű reumatikus betegségek ellen. Cluj, Ca'ea Moșilor 64.

ארטה כשר

cukrász, eljegyzésekre, esküvőkre s egyéb alkalmakra rendeléseket a legszebb kivitelben, jutányosan készít, Adler, Str. Dublariilor 8.

Mo

prága, dece

amely ötven fővárostól, ma emlegetik Ma drámai részlet mondást megéltötte az éjszakai reggeli után Rodzjanko nővérel lapokat. kastélyba dr. wya, majd pársal, az elnöki Samal kancellár az elnökhöz fi mazott minisztr hogy jöjjön le

Az elnök fejére és meg fia kérte meg testőrgáda utótdvözölni elnök sorokban fél Midőn az elnövezényező hanga kürtök és az utolszor hangzvarán. Mig a k emelt balkezévsok üdvözlétét, en könnyezve letett elnöktől.

Ezután az eszobájába. Sematerjesztett elégyelmi rendezelutolsó napipal előtt megérkezvalamint Anusfutott a kastélnökség autójá, misztrelnököt Soukup szenátzet a lemondásvőkön rendkivSoucup dr. alig

IMÉ

Laval

A Le Matin s

kerül a s Párizs, decemb sajto két esedvona kozó vita, kerül sor és a sajto igyekszik gani. A Le Matin helyzete konzozsak va ami elő — kedvezően fo kapja a bizalmat. Még azok a lelet támogatják, hogy Laval a győzelemre. Hoare bukása zálja, arra a k valnak le kell mert ő elemet szerzője.

A földközitem gol demarssal véeményének a fog járnai. A minden lehe öt petróleumszank tudják, hogyan omiálni ebben monstráció a l szellemében o y jobban tudná b minden, amit e igen égedetlen val és azt telje sik. Kapcsolatban

Masaryk lemondásának megkapó részletei

Hogyan töltötte első szabad napját a lemondott elnök

Prága, december 21. A Láni kastélyban amely ötven kilométerre fekszik a cseh fővárostól, már-már történelmi emlékként emlegetik Masaryk Tamás lemondásának drámai részleteit. December 14-én a lemondást megelőző éjjel Masaryk igen jól töltötte az éjszakát. 15-én frissen ébredt reggeli után szobájában maradt, ahol Rodzanko nővér felolvasta előtte a deggeli lapokat. Tíz órakor megérkezett a kastélyba dr. Maixner, az elnök kezelőorvosa, majd pár perccel később dr. Schiesel, az elnöki kabinetiroda vezetője és Samal kancellár. 12 órakor bekopogtatott az elnökhöz fia, Jan Masaryk meghatalmazott miniszter és kérte az elnököt, hogy jöjjön le dolgozószobájába.

Az elnök felöltözött. Puha kalapot tett fejére és megjelent a kastély erkélyén. Fia kérte meg erre mondván, hogy a kastély udvarára akarja még egyszer üdvözölni elnököt. A légionáriusok kettős sorokban felfejlődve álltak az udvaron. Midőn az elnök megjelent az erkélyen, vezényszó hangzott el, majd felharsantak a kürtök és az elnöki köszöntés melódiai utolszor hangzottak el a láni kastély udvarán. Míg a kürtök szóltak, az elnök felémelt balkezevel viszonzta a légionáriusok üdvözlését, akik csaknem valamennyien könnyezve bucsuztak a rajongásig szeretett elnöktől.

Ezután az elnök visszavonult dolgozószobájába. Semal kancellár két dekrétumot terjesztett eléje aláírás végett: a közkegyelmi rendelet és a hadsereghez intézett utolsó napiparancsot. Röviddel 12 óra előtt megérkezett az elnök két leánya, valamint Anusá nevű unokája. Majd betutott a kastély udvarára a miniszterelnökség autója, amely Hodzsa Milán miniszterelnököt Malypetr képviselőházi és Soukup szenátus elnököt hozta. Következett a lemondási aktus, az összes jelenlévőkön rendkívüli megindultság vett erőt. Soukup dr. alig tudta elmondani beszédét,

amelyet minduntalan félbe kellett szakítania a felcsukló sírás miatt. Hodzsa Milán miniszterelnök arca sárga lett, mint a viasz. Soukup dr. beszéde után pár pillanattal mélyszéles csend nehezedett a szobára. Negyedegy órakor Masaryk elbucsuzott az állami méltóságoktól és visszavonult a második emeleten lévő dolgozószobájába. Elhatározták, hogy az elnöki zásló helyett amelyet az alkotmány értelmében az új elnök megválasztásáig a miniszterelnökségi palota felé kell tüzni, a cseh nemzeti lobogót huzzák fel a láni kastélyra. Masaryk egyedül maradt szobájában husz perccel keresztül, majd szűk családi körben megebedett. Egyszerű vegetáriánus ebéd volt. Ebéd közben repülőgép-berregés zaja verte fel a kastély csendjét. Egészen alacsonyan hatalmas francia repülőgép keringett a kastély felett s egy adott pillanatban hatalmas vörös és fehér rózsákból összeállított virágcsokrot dobott le a pilóta a kastély udvarára. A csokron a következő felírás: „csodálatának és tiszteletének jeléül az Aer R. France léghajózási vállalat.” Masarykot rendkívüli mértékben megalátozta a figyelmesség és elrendelte, hogy a csokrot helyezték el szobájában.

Ismét csend borult az erdővel övezett kastélyra. Az elnök kiadta az utasítást, hogy figyelmeztessék az időpontra, midőn Hodzsa Milán miniszterelnök a rádióban bejelenti a lemondás tényét. Pontosan félöt órakor megszólalt a prágai leadó állomás speakerje és bekonferálja a miniszterelnök beszédét. Masaryk nyugodtan hallgatja a szavakat, amelyek az elnök utolsó óhaját tolmácsolják népéhez. Azt, aki beszélt, és aki most a legrossz államhatalmat tartotta a kezében, a volt elnök és egyetemi tanár-kollega hallgatta a láni kastélyban. Masaryk egyetemi tanárság lett csaknem azon a napon midőn dr. Hodzsa Milán Pozsonyban megszületett és négy éves volt, midőn Masarykot egyetemi tanárrá nevezték ki.

ÖRÖMET CSAK EGY

Marconi
VAGY
Columbia

RADIO SZEREZ

Árban és minőségben utolérhetetlen. Kapható az összes szaküzletben.

Az új COLUMBIA vevőgépek a legmodernebb TUNGSRAM csövekkel vannak felszerelve.

MODEL
1936

15—2000 mtr.

Küszöbön áll a Legislative Council bevezetése Palesztinában?

Ellenőrizhetetlen hírek a törvényhozó tanács közeli megeremtéséről a palesztinai és külföldi sajtóban

Párizs, december 21. Az Intransigeant mai számában feltűnő helyen azt a hírt közli, hogy a palesztinai kormány törvényhozó tanács (Legislative Council) bevezetésére készül a közeljövőben.

Hogy a párizsi lap palesztinai vagy londoni információkból merítette közlését, nem derül ki a távítai jelentésből.

Annyi bizonyos, hogy az utóbbi napokban újra vita tárgyát képezte a palesztinai és az angol sajtóban a Legislative Council kérdése.

Az angol gyarmattügyi hivatal felhivatalos organuma, a „Great Britain and the East” című folyóirat legutóbbi számában éles tónusban foglalkozik a Legislative Councili kérdéssel. Szenvélyesen kritizálja a Legislative Councilal szemben megnyilvánuló cionista ellenállást. A Council zsidó részről történő elvetése és az abban való részvétel megtagadásának fenyegetése — írja a lap —

teljesen ignorálja azt a tényt hogy a mandátárius hatalom határozott kívánása hosszú idő óta egy törvényhozó tanács létesítése Palesztinában melynek megeremtését nem lehet mindig elhalasztani. Ha újból elhalasztják, úgy ezzel a kormány álláspontja, mely pártatlanul áll zsidók és arabok között, tarthatatlanná válna. Ez pedig veszedelmes lehet a cionista műre is.

Ugyanezért a „Hajrdén” című palesztinai revizionista napilap, „Megbízható forrás” hivatkozva, azt a hírt közli, hogy a főkommisszár 1936 februárjában szándékozik proklamálni a Legislative Council megalakítását.

Hivatalos cionista részről a fenti hírek nem nyertek megerősítést és mindaddig tartózkodással kell fogadnunk azokat annál is inkább, miután Weizmann optimisztikus politikai nyilatkozatai ellentmondanak ezen verzióknak.

A munkáspárt előretörését eredményezték a tel-avivi községi választások

A szavazásra jogosultak 90 százaléka: 21.697 választó vett részt a választásokon

Tel-Aviv, december 21. December 15-én zajlottak le Tel-Avivban az egész Jisuv feszült érdeklődése mellett a városi tanács választások. A tel-avivi községi választások jelentősége túllépi a zsidó város határait, hiszen az egész Jisuvnak egyharmada él Tel-Avivban és döntő fontosságú a palesztinai zsidó közéletre, hogy milyen irányzat alatt áll az egyetlen tiszta zsidó város és annak közigazgatása.

Ezért érthető, ha a december 15-i választásokat az egész Jisuv és az egész cionista közvélemény óriási érdeklődése előzte meg. A választásokra az összes pártok (politikai pártok és helyi jellegű érdekszövetségek) mozgósították minden erejüket. Az eddigi városi tanácsban a polgári pártok jelentették a többséget és a munkáspárt kisebbséget alkotott. Előrelátható volt, hogy ebben a tekintetben némi változást hoznak az új választások, amelyek a munkáspárt előretörését és a polgári pártok visszaesését eredményezték, amint azt az első jelentések mutatják.

A választásokon a szavazásra jogosultak 90 százaléka vett részt. A választásokat megelőző napokon rendkívül élénk választási kampányt folytattak az egyes pártok. Templomokban, imaházakban, különböző termekben és szabad ég alatt számtalan négyülést rendeztek, amelyeken ezrekre menő tömegek vettek részt. A nagy pártok házról-házra járva agitáltak és az egész város tele volt választási plakátokkal. A választás napján gyökeresen megváltozott az egész város képe, melyre rányomta bélyegét a választási hangulat.

Az urnák lezárása után megállapították, hogy összesen 21.697 választó adta le szavazatát.

December 17-ig 8345 szavazatot számláltak meg, ebből egyedül a munkáspártra 4156 szavazat jutott ami nagy font jelent a polgári pártokkal szemben.

Lehet, hogy a további számlálások eredményei változtatnak a fenti arányon, amely...

nyilván azonban máris bizonyosnak látszik, hogy a munkáspárt, mely eddig kisebbséget alkotott a tanácsban, vezető és döntő szerephez fog jutni ezután Tel-Aviv közigazgatásában.

Diezengoff főpolgármester pártunkivüli önálló listával vett részt a választási küzdelemben és kijelentette, hogy egyetlen párttal sem kollaborál, mert nem akarja személyével befolyásolni a pártok közötti választási küzdelmet.

IMÉDIA L'OREAL Párizsi cég **HAJFESTÉK-je**
a legalkalmasabb és legújabb
Minden drogeriában és jobb női fodrásznál kapható!

Laval győzelmesen fog kikerülni a külpolitikai vitából is?

A Le Matin szerint Laval helyzete konszolidált. A ligákra vonatkozó vita hétfőn kerül a szenátusban napirendre. Laval nem gondol a visszavonulásra

Párizs, december 21. (Rador). A francia sajtó két eseményt foglalkoztatja: a ligákra vonatkozó vita, emire hétfőn a szenátusban kerül sor és a kamara külpolitikai vitája. A sajtó egyezik a kormány helyzetét találgatni. A Le Matin szerint a Laval-kormány helyzete konszolidált, mer a szavazás — ha csak valami előreáthatalan nem jön közbe — kedvezően fog kiakadni, a kormány megkapja a bizalmi többséget is.

Még azok a lapok is, amelyek Laval ellenlelet támogatják, azon a véleményen vannak, hogy Lavalnak minden esélye megvan a győzelemre. Az Echo de Paris, miután a Hoare bukása folyamán előállt helyzetet analizálta, arra a következtetésre jut, hogy Lavalnak le kell vonni a következményeket, mert ő elemetett terv sugalmazója és igazi szerzője.

A földközvetlen hatalmakhoz intézett angol demarssal foglalkozva, a L'Oeuvre azon véleményének ad kifejezést, hogy az sikerrel fog járni. A francia és angol kormányok mindenképpen le akarják fogadni a petróleumszankciókhoz folyamodnának, mivel tudják, hogyan fog az olasz kormány rekonstrukcióban ebben az esetben. Ilyen békés demonstráció a londoni és párizsi irányítók szellemében olyan természetű lenne, amely jobban tudná befolyásolni az olaszokat, mint minden, amit eddig tettek. Francia körök igen elégedettek Olaszország magatartásával és azt teljesen „érthetőnek” minősítik.

Kapcsolatban a Laval-kormány sorsával.

ugyanosak a l'Oeuvre ezeket írja: Hoareval szolidarisan Laval elmúlt kedden 52 szavazattal többséget nyert. A párizsi terv el lett temelve, mi lesz a legközelebbi szavazás eredménye? A szavazatok összeszámlálása nem fog minden izgalmat nélkülözni.

A Le Populaire Laval visszavonulását követeli, akit felelőssé tesz az egész világ által elítélt tervezetért. Az Echo de Paris viszont megállapítja, hogy nehéz lesz utódot találni a jelenlegi kormányoknak.

Politikai körökben ma nyugodtabban itélik meg a belpolitikai helyzetet. Kezd terjedni az a megítélés, hogy december 27-én nem fogja Laval kormányát fenyegetni a leszállás veszedelem. Különben Laval kijelentette, hogy nem gondol a visszavonulásra s egész kormányával az ügyek élén marad. Laval a belpolitikai helyzet ügyében tanácskozik miniszter társával. Jólinformált helyen úgy tudják, hogy közelebről nem tartanak minisztertanácsot.

Párizs, december 21. Lebrun köztársasági elnök fogad a Genfől visszatért Lavalt.

Az Országos Zsidó Párt Cluji Tagozatának

Str. Saguna 7. sz. alatti jogvédő irodájában vasárnap, december 22-én déli 1/2—1/2 óra között dr. Lebovics Gyula, — hétfőn, december 23-án déli 1/2—1/2 óra között dr. Fischer Árpád tart inspekcót.

RHEUMAT

izom- és idegszabafájdalmakat
(neuralgiát) a

TOGAL

gyorsan és biztosan meggyógyít

Sok ezer orvos irásos nyilatkozata igazolja a TOGAL kiváló hatását, melyet elismerten szerencsés összetételének köszönhet. A rheumában és köszvényben izom- és idegszabafájdalmakban (neuralgiában) szenvedők részére tehát a TOGAL tabletákkal való rendszeres kezelése ajánlatos, mert biztosan sikeres.

HIREK

A „Pharos” nagyszerű kultureskje Timisoarán

Timisoara zsidó közönségének színe java gyűlt össze december 19-én, csütörtökön este a Lloyd-társulat nagytermében a „Pharos” zsidó könyvtár által rendezett művészeti és irodalmi estélyen, mely a nívós és komoly siker jegyében zajlott le. Kétségkívül meg lehet állapítani, hogy az estély rendezői kulturmissziót teljesítettek azáltal, hogy dr. Eisikovics Miksát, ezt a nagyjövőit, kivételes tehetségű zsidó zeneszerzőt közelebb hozták, főleg pompás művein keresztül megismertették a timisoarai zsidó kulturközönséggel. Eisikovics Ady-dalai — melyeket Ursulescu Constantin, ez a a nagyszerű baritonista elragadóan értelmezt — a modern dalköltőzet igazgyöngyei, nemcsak formai tökély, hanem kongenialitás és dallamvezetés tekintetében is. Ezek az Ady-dalok arra hívtak, hogy az egész magyar nyelvű műveltségüknek őket. Eisikovics dr. két zongorakompozícióját Herschkovits Augusztia interpretálta egy kiforrott, kiváló felkészültségű zongoraművész, rátermettségével. A fiatal zeneszerző hálás lehet fiatal interpretáinak: a legelső megszólaltató zongoradarabjai számára Herschkovits Augusztánál aligha találhatott volna. Ezt az egyre fejlődő, pompás tehetségű zongoraművészt szívesen hallanók újra Erdély fővárosában. Nemcsak technikai tekintetben nyújtott kifogás alant teljesítményt, hanem a művek belső konklúziójának és érzelmi világának érzésével is. A közönség szívesen nem akaró tapsokkal honorálta és melegen ünnepelte a fiatal zongoraművészt.

Maguk a zongoraművek egy gazdag zenefantáziájú, finom és nagyon tehetséges zene-költő alkotása. Eisikovics Miksát éppúgy, mint Ursulescu Constantint, aki forró sikerrel vitte Eisikovics dalsait, bensőséges ünnepelésben részesítette az estély lelkes és megértőkön álló közönsége.

Az estélyt dr. Rosenthal Mór szellemes, melegségtől áthatott szavai vezették be a zsidó kuluráról. A „Pharos” kulurális témájáról felejtethetetlenül szép szavakkal emlékeztet meg. Utána Markovics Rodion, a világszerte ismert nevelő író most készülő zsidó tárgyú regényéből olvasott fel egy pompás humorral telített részletet, nagy tetszés mellett. A regény előt emondott színes és szellemes szavai sok derűt jelentettek. Salamon Lászlónak a zsidó szellemiségről tartott előadása érdekes megfigyelésekkel bővelkedett és mindvégig nívós volt. A közönség előadását osztatlan tetszéssel fogadta.

Általában az egész estély emelkedett hangulatban, a komoly siker jóérzésével zajlott le.

Amerika két óriásgőzöst épít. New Yorkból jelentik: Paul Chapman, az United States Line amerikai gőzhajózárság elnöke bejelentette, hogy Amerika rövidesen két óriásgőzöst épít, amelyek elhomályosítják a Normandie-t és a Queen Mary-t. Az amerikai óriásgőzösök térfogata egyenként száz-ezer tonna, építési költségük darabonként 50 millió dollár lesz, mindegyikben 10,000 fülke lesz és négy nap alatt tudják átszeli az óceánt 34 tengeri csomó óránkénti sebességgel. Egy ut 60 dollár lesz. Roosevelt elnök Roper kereskedelmi miniszterrel és a hajózási vállalatok vezetőivel tanácskozva, kormánysegélyt ígért az óriásgőzösök építéséhez.

A lélegeztetvisszatartás új világrekordja. Egyik párisi sportklub furcsa versenyt rendezett tagjai közt. Lélegeztetvisszatartó mérkőzésre indítottak 22 embert s a bajnoki díjat annak ítélték, aki legtovább bír lélegeztet nélkül a víz alatt maradni. Általános meglepetésre, egy inkább csirkemellűnek mondható fiatalember, nagy fölényrel nyerte meg a küzdelmet, amennyiben nem kevesebb, mint 2 perc 38.5 másodperc rekordideig maradt a víz alatt. Teljes 31 másodperccel tovább bírta visszatartani a lélegeztet, mint az eddigi világrekord ideje, amit egy amerikai ember állított fel.

Kábítószerekkel üzérkedett a „trónkövetelő”. Párisból jelentik: A rendőrség letartoztatta a 27 éves lengyel Bielski Szaniszlót, aki lengyel „trónkövetelőnek” adta ki magát és a Rivierán sok szélhámoságot követelt el. Letartoztatása után kiderült, hogy kábítószerekkel is üzérkedett.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltelődése, hát- és derékfájdalmak ellen a természetes „Ferenc József” keserűviz, kisebb adagokban elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József víz alhasi megbetegedések esetében — túltáplált, vérbő egyéneknek is — gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat.

Az ir fogházak lakói rádiót és uszómedencét kívánnak. Dublinból jelentik: Az ir fogházak lakói, úgy látszik, nincsenek megelégedve az ir letartóztatási intézetekben uralkodó állapotokkal. Beadványt intéztek az igazságügyminisztériumhoz, amelyről rádióknak és egy uszómedence felállítását.

A LEGJOBB FILM KARÁCSONYKOR A ROYAL MOZGÓBAN FUT:

Cigánybáró

Jókai Mór felejthetetlen regénye filmen.

Zene: Johann Strauss.

Ezeréves a zsebkész. Német régiségkutatók nemrégiben kiásák egy kést, melyről behatóbb vizsgálat után megállapították, hogy pengéje a kőnyelbe behajtható és legalább tíz évszázaddal ezelőtt készült.

A mai nő

legnagyobb vonzereje az

„ELLA” Kozmetikai Intézetben

rendszeresen ápolt arcra. Ragyogó esti kikészítés. Egyéni arckezelés. Cluj, Reg. Ferdinand II. I. emelet, Golya-áruház épülete.

Tolsztoj az abessziniai háborúról. Tolsztoj Leo halálának huszonötödik évfordulója alkalmából a külföldi lapok fölleveleket írtak a nagy orosz írónak az 1896. évi olasz-abesszin háború idején, az aduati ütközet után tett követező nyilatkozatát: „Ti, akik akarjátok a háborút, öljétek egymást, ahogy akarjátok és osszátok föl Európá, Afrika, Ázsia és Amerika térségét tetszés szerint, de bennünket hagyjatok békén, bennünket, akik ez a földet műveljük. Nekünk ez a fontos, hogy munkánk gyümölcsét zavartalanul élvezheszük. És még fontosabb, hogy munkánk gyümölcsét kicselelhessük más népek munkájának gyümölcsével. De a legfontosabb nekünk, hogy ne akadályozzák meg a népek közösségének a fölvilágosodás útján való előbbrejutását és ne kényszerítsenek bennünket arra, hogy a háborus uszítóktól mesterségesen teremtett tudatlanságban és más népek iránt való gyűlöletben, a vad hazafias szeparatizmusban tönkremenjünk.

Az albauljai Wizo kulturistája. F. hó 18-án este tartotta meg az albauljai Wizo első kultures estélyét a helyi ZsNSz diszermében. Az estély előadója dr. Bleicher Alfréd volt, aki a precizionisztikus korról és a cionizmus előfutáráról tartott előadást. Ismeretete a zsidó nép 2000 éves diaszpórájának vázlatos történetét és kiemelte azokat a gazdasági, politikai és pszichikus okokat, amelyek a zsidó tömegek feleződésének új állását a századok folyamán. Áttérve a zsidóság palestinai kapcsolataira, vázolta az arab kalifátus, a spanyol és keleturópai zsidóság cionista vonatkozású megnyitókészítetét a középkor folyamán, a mesianisztikus gondolat öröktörését és a vele járó mozgalmakat. Majd áttérve a Haskala mozgalmára ismertette Achad Hasm munkásságát, mint a heriz gondolat előkészítőjét. A nagy számban megjelenő közönség érdeklődéssel kísérte az előadó ismertetését és meglepetéssel fejezte ki tetszését.

Mihai vajda első szmokingja. Bucurestiből jelentik: Az opera tegnap esti díszelőadásán Mihai vajda először jelent meg szmokingban. A közönség ezt azonnal észrevette és melegen ünnepelte a trónörökösöt.

50 százalékos kedvezmény a beltróde irányított ünnepi táviratoknál. Bucurestiből jelentik: A posta az ünnepek tartama alatt 50 százalékos tarifakedvezményt nyújt a belföldi szolgálatban üdvözölő táviratoknál.

Szenbánya a levegőben. Elképzeltetünk len mennyiségű szénét foglal magában a fölöttünk elterülő légréteg. A szén természetesen egy gázemű vegyület, széndioxid alakjában van a levegőhöz keveredve, mégpedig aránylag igen csekély mennyiségben. Egy liter levegőben mindössze annyi a széndioxid, hogy negyítővel kellene megkeresni, ha belőle a szénét redukcióval előállítanánk. Es megis, ha az egész légtenger széntartalmát kinyerhetnők, megoldódna ezredékre az energiatáplálás problémája. Ugyanis nem kevesebb, mint 30 billió mázsa széndioxid van a légkörben, amelynek széntartalma 8 billió métermáza. Természetesen, ez a gigantikus széntömeg nem horizontalan ballaszt a levegőben mert mint tudjuk, a növények a levegő széndioxidjából építik fel a cukrokat, keményítőt és cellulózt. Óriási táplálék készlet a levegő széndioxidtartalma, amelyet ha elvonnánk, rövidesen megszűnnék a föld élet. Nem volna liszt, nem volna cukor, hiányoznának a cellulózából álló növényi rostok, nem lehetne szőni, fenni. Es nem volna hus sem, mert növény sem volna többé, hogy táplálja az állatvilágot, hiszen még az oroszlan is a növényország jóvólából kapja táplálékát a növényevő gazella, vagy legelésző zsiráf, zelyra és más állat tesével.

Vera Mora cluji vendégszereplése. A prágai cseh nemzeti színház jövevű énekesnője, a Romániából elszármazott Vera Mora vendégszerepe: hétfőn este a cluji Operában. A kiváló művésznő a Pi langókisasszony című szerepében lép fel. Szereplése elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

Az auidi ZsNSz helyiségavató ünnepsége. F. hó 15-én este avatta fel ünnepélyes keretek között az auidi ZsNSz vezetősége ujonnan megnyitott helyiségét. Az ünnepélyes mint vendégek résztvettek az albauljai ZsNSz részéről dr. Halász László elnök és dr. Bleicher Alfréd. Weisz Endre, az auidi helyicsoport elnöke üdvözölte a szép számban megjelent közönséget, majd ádta a szót dr. Halász Lászlónak, aki reámutatott a zsidó nemzeti gondolat felkarolásának és a zsidó együttműködés fontosságára. Dr. Bleicher vázolta azokat a fe adásokat, melyek az ujonnan megalakult helyicsoport vezetőségére várnak. Kiemelte a cionista ideológiában való nevelés fontosságát a chaluci elemek támogatását célzó akciónak a cionista szervezeti demokratizálásának és a produktív eszmékkel áthatott intézménynek fekarolásának szükségességét. A nagy tetszéssel fogadott beszédek után tárasastea következett.

Az „ORIGINAL” cipőüzlet.
R. M. 13
karácsonyi ajándéka
Minden 200.— lej vásárlás után sokáig megőrizhe, kellemes ajándékot adunk.
Estélyi cipők, valamint hócipők, férfi, női, gyermek- és sport-cipők nagy választékban.

karácsonyi ajándék
FIS
BUCURESTI

A királyi görögkeleti palota. A királyi palota keretek között Simedrea hóinai és számos királyi paloták nehány sz. A ceremónia a véget.

Robbanás brazíliai Santos hajó fedélzetén. A hajó fedélzetén személy meghal, sem találtak sem banás ereje me több hordárt, a

Jung-Wiz szerien sikerült. A brazil Jung-Wiz nagy sikere me J. W. lányok munkájának, m áncstanárnő kö tanították a k jó pár tagja al lév. A már r Schütz Helmut elismert műkedlők magukat: So hol andi babatá Magdusa finom gyobbak közül proógiával, V komoly tudása Farkas T. mi r buci, Hitter B. tomamuta vány Műsor után gyermekek egy oly emelkedett. A jelentek részére ves gyermekdei készült e melle és a kártyaditu golták el a b November 19-én összejöveteleket. Fennállásának e ték. Megbeszélés vesznek néhány

HUS

En az ellenkezője... egy ide... kötelesség ahho... maradjon? Kor... húséghez? Meg...

ALGO
gyógyszerhez má... teszek Algorati... akármilyen fájd... craline megszab... vény és neuralgi... menstruációs fájd... cratine azonnal... ventiv szer és gyó... és gyógyít.
Gyógyszertárakba

50,000
 karácsonyi ajándék szélesztása megkezdődött!
 Minden vevő kap!
CRISTAL FISCHER S. A.
 PORTELAN
 *
 BUCUREȘTI CLUJ

A király beiktatta az aradi és hotini görögkeleti püspököket. Bucurestiből jelentik: A királyi palotában ma iktatták be ünnepélyes keretek között Andrei Mager, aradi és Tit. Simedrea hotini püspököket. A kormány tagjai és számos ekelelőség jelenlétében adta át a király a pásztorbotot: a két egyházfőnek, akik néhány szóban köszönetüket fejezték ki. A ceremónia az uralkodó rövid válaszával ért véget.

Robbanás egy svéd hajó fedélzetén. A brazíliai Santosból jelentik: A Brittanie svéd hajó fedélzetén robbanás történt. A hajó nagymenyiségű salétromot rakódott ki. Több személy meghalt, de eddig egyetlen hullát sem találtak meg. A hajó elsüllyedt. A robbanás ereje megromgálta a mólót is, valamint több hordart, akik ott tartózkodtak.

Jung-Wizo munka Balamaren. Nagyszerűen sikerült gyermekdelutánt rendezett a balamarei Wizo és Jung-Wizo. A rendezvény nagy sikere méltó jutalma a Wizo-hölgyek és J. W. lányok hetek óta tartó megfeszített munkájának, mely idő alatt Deme rovtis Jolán táncosnő közreműködésével a aposan bemutatották a kis műkedvelő gárdát, melynek fő tagja alig haladta meg negyedik életévét. A már régen ismert Hirsch Agin és Schütz Helmuton kívül, akik már régi és híslmerr: műkedvelők, a következők timenték ki magukat: Schreiber Sári és Lampel Kati polandai babatáncukkal, Bernhardt Elly és Magdus finom és bájos mozgásukkal. A nagyobbak közül Roóz Vera értelmesen előadott próógiájával, Weisz Zsuzsi korához képest komoly tudással előadott zongoradarabjával, Pankas Mimi román táncával, Fleischer Baudel, Hitter Baba és Mancu ügyes és szép tornamutatóvanyáikkal arattak nagy sikert.

Magyar után tánc következett, melyben a gyermekek egy része is résztvett, mindvégig oly emelkedett hangulatban, hogy a megjelentek részére felejthetetlené tette a kedves gyermekdelutánt. A gyermekdelutánt előkészítései mellett rendszeres összejöveteiket és a hártvadéu ánok rendezését sem hanyagolták el a balamarei Jung-Wizo lányok. November 19-én és november 26-án tartottak összejöveteiket, egyik alkalommal a csoport összehállásának egyéves évfordulóját ünnepeleik. Megbeszéltek, hogy valószínűleg lesznek néhányan a dr Scheuer kurzuson.

HÜSÉG NEM LÉTEZIK?

En az ellenkezőjéről vagyok meggyőződve. Éve-
 kig, évtizedekig kitarthatunk egy ember, egy
 tárgy, egy idea mellett. Hát elégséges a
 kötelelőség ahhoz, hogy az ember mindig hü-
 maradjon? Korántsem! Meggyőződés kell a
 hűséghez és meggyőződésből vagyok én is hü az

ALGOCRATINE
 Gyógyszerhez már évtizedek óta. Egy lépést se
 lépsek Algocratine nélkül, mert tudom, hogy
 bármilyen fájdalom lép is meg útközben, Algo-
 cratine megszabadít tőle. Ischias és csúz, kösz-
 tény és neuralgiák okozta fájdalmat, fogfájást,
 menstruációs fájdalmakat, hűléses bajokat Algo-
 cratine azonnal megszüntet. Algocratine prae-
 ventív szer és gyógyszer, megelőzi a betegséget
 és gyógyít.
 Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

A cluji egyetem bakteriológiai intézet ve-
 zelelőjének, professor dr Konrádi Dániel véle-
 ménye a Senlaslo (Szt. László) fertőtlenítő
 toalettszappanról (megjelent a Clujul Medical
 933 márciusi számában), hogy épp úgy fer-
 tőtlenít, mint a sublimátot és azért nem
 maró hatású, miérás a legjobb toalettszap-
 pan, mely megvéd fertőzések ellen. Főös e-
 ges tehát hangsúlyozni, hogy a különböző
 járványos beegségek ellen, amelyek különö-
 sen a nedves időszakokban terjednek a leg-
 jobban — a legjobb szer a kel emesen ilato-
 sított „SENLASLO” (Szt. László) fertőtlenítő
 toalet szappan, mert megvéd fertőzések ellen.
 Miértis ajánlás az influenza, skarlát, difte-
 ria, vörheny, stb. járványos betegségek ellen
 a Senlaslo (Szt. László) szappan rendszeres
 használata.

Megalakult a vasutasok szakszervezete.
 Bucurestiből jelentik: A vasutasok szakszer-
 vezetei kongresszust fognak tartani a fővá-
 rosban, hogy lefektessék az alapjait a CFR-
 alkalmazottak uniójának. Megalakulása ese-
 tén az unió 60,000 tagot fog számlálni.

Megkezdődött a karácsonyi szünet.
 Bucurestiből jelentik: A hatóságok és a hitelin-
 tézetek ma kezdik meg vakációjukat, amely
 december 28-ig fog tartani.

Harminc centiméteres hó Predealon.
 Bucurestiből jelentik: Predealon ma reggel
 —4 fok hideg volt, a hórétég 30 cm vastag-
 ságú. Brasovban 0 fok hőmérséklet volt, a
 hó 15 cm vastag. Sinaiban +1 fok mellett
 állandóan havazik.

Hétfői kényszermunkára ítélték Stein-
 háuselt volt bécsi rendőrfőnököt. Bécsből je-
 lentik: Steinhäusel volt bécsi rendőrfőnököt,
 akit hazaáru ássa! és Dollfuss meggyilkolásá-
 ban való részvétellel vádoltak, hétfői kény-
 szermunkára ítélték.

Letartóztatták a genfi hősi halottak em-
 lékműve elleni merénylet tettesét. Genfből je-
 lentik: A rendőség tegnap este letartóztatott
 egy Henry Tronchet nevű egyént, aki beval-
 lotta, hogy ő követte el a merényletet a hősi
 halottak emlékműve ellen. Tronchet kijelen-
 tette, hogy büntérsai nem voltak.

Kína és Japán versenyfutása a rádió-
 zás terén. A Moszkvában megjelenő „Prav-
 da” című szovjetlap feltűnő közlemények-
 ben számol be azokról az erőfeszítésekről,
 amelyeket a két sárga birodalom: Kína és
 Japán végez Kelet-Ázsiában avégből, hogy
 mennél nagyobb tömegekre terjessze ki a
 rádiózásban megnyilvánuló propaganda-lehe-
 téégeket.

Sűrű köd ereszkedett le Angliára. Lon-
 donból jelentik: Tegnap este sűrű köd eresz-
 kedett alá Angli déli és közponi részeire. A
 hajók nem tudták Southamptonot elhagyni és
 az odatartó gőzösk kénytelenek voltak
 Wight szigete előtt lehorgonyozni.

Amikor az udvar önként követte a ha-
 lába a királyt. Londonból jelentik: Sir Leo-
 nard Woolley az öskori Ur helyén folytatott
 ásátások során hatalmas tömegsirt taált,
 csoportokba osztó t csontvázakkal, arany-
 és ezüstékszerekkel és jelképes műtárgyak-
 kal. Mindegyik csoport közepén remekművi
 arany- vagy ezüstkehely hevert. A maradvá-
 nyokból kitént, hogy a sirba egy királyt te-
 mettek, akit udvara önként követett a ha-
 lába, ami akkor az udvaroncok kiváltsága
 volt. Az ékszerekből és műtárgyakból meg-
 állapították mindegyik csoport helyzetét. A
 király koporsója körül álltak a hadvezérek,
 utánuk az udvari méltóságok és miniszterek,
 majd az udvarhölgyek, azután az udvari ze-
 nések és végül az udvari fogak vezetői. A
 gyászszertartás után mindegyik csoport
 méregkegyet tirtet és azután valamennyi
 holttestet elföldelék.

SUPER 36
 5+1 (SÖVEL
 19-2000 M.
 TÁVKAPCSOLO
 FINOMBEÁLLITÁS
 AZ ÖSSZES MŰSZAKI UJÍTÁSOK
 FIGYELEMBEVÉTELÉVEL SZERKEZTVE

RADIO Standard

Megkezdte szünetét az angol alsóház.
 Londonból jelentik: Az alsóház megkezdte
 szünetét, amely február negyedikéig tart.
 A speaker felhatalmazást kapott arra, hogy
 szükség esetén előbb is összehívassa az al-
 sóházat.

Borzalmas tüzvések pusztítottak Prágá-
 ban és Cardiffban. Prágából jelentik: A
 Venczel téren a Narod-pa.o a hatodik emele-
 tén levő filmraktárban vigyázatlanság követ-
 keztében robbanás nyomán tűz támadt. A
 film- és nyersanyagok exploziója két munkást
 súlyosan megsebesített, akik benn is égtek a
 raktárban. A löbbi munkások ablakokon ke-
 resztül lángok között ugráltak ki alsóbb eme-
 letek fölé, így megmenekültek. Később
 bi jelentés szerint a Narod-palotában pusztí-
 tott tüzet sikerült eloltani. Megtalálák a két
 áldozat felismerhetelenségig elszenesedett
 holttestét. Megálapítást nyert, hogy a rob-
 banás: és a tüzet egyik alkalmazott gondat-
 lansága okozta, aki filmtekercsek közelében
 szeszfőző melegítette ebédjét. A szesz légt-
 áramlata égőn ráfröcsköl a filmtekercsekre,
 azok felrobbantak és elégek. — Az angliai
 Cardiffban is tüzvész pusztított. A tüz egyik
 áruház játékoszályán keletkezett s annak
 továbbterjedését a szomszédos háztömbökre
 nem tudták a legmegfeszítetteb erőfeszíté-
 sekkel sem megakadályozni. Közben a lán-
 gok okozta hőség következtében az egyik
 háztömbben elhelyezett löporraktár is fel-
 robbant. A közponi vásárcsarnok egy része
 is leégett, míg végre sikerült a tüzoltóság-
 nakk urrá lenni a tomboló elemek felett.

Az oradeai Wizo december 11-én a Fészek
 Klubban rendezett sikerült táncos műsoros
 estélyt az Orandó-trió szereplésével. A rend-
 szeresített házi jáékdélutánok is állandósítva
 vannak. Különösen sikerült játékdélután volt
 Epstein Samunénál, Glück Bénéniénél, Beer
 Ferencnéni és Jachzell Joachimnéniál. Dec.
 26-án nagy műsoros estélyt rendez a Wizo a
 KK javára a Fészek Klubban. Az estély ke-
 retében Halmos Magdalena tehetséges balett-
 növendék három táncot fog bemutatni. Házi-
 aszonnyok: Kelemen Izsóné, dr Markovits
 Sándorné, Mezőné Kain Eszter, Radó István-
 né, dr Pogány Györgyné, Pajor Pálné, Stein
 Vilmosné, Schiller Sándorné, Székely Ignác-
 né. Házikisasszonyok: Hajdu Bözsi, Hirsch
 Lili, Krausz Magda, Neumann Böske, Reich
 nővérek, Sonnenwirth Klára, Ziszovits nővé-
 rek és Weisz Anci.

Kenyhabutorok, a legmodernebb kivitelben,
 a legdivatosabb színekben, nagyon olcsón
 kaphatók a Str. Fántáneal 15 szám alatti
 asztalosműhelyben.

Kényes arcbbőrűek.

 részére nélkülözhetetlen a krémszerű habot
 képező LETON-szappan, mert mosás után
 olyan lesz az arcbbőr, mint a legfinomabb
 krém használatánál.

A matt, leányos arcbbőr
 megőrzésére használja a LETON-szappant
 az alább leirt módon:
 Szabály: Estéknél mossa arcát a LETON-
 szappan krémszerű habjával. E gyengéden
 ható krémes habot hagyja arcán néhány má-
 sodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel,
 majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész!
 Másnap reggel friss, bárszonyosan üde arc
 fogja a tükörben mosolyogva üdvözölni.
 A LETON-szappan hatását nagyszerűen fo-
 kozza az eredeti LETON arcej és LETON
 puder!

LETON SZAPPAN

 Beszerelhető 22 lejért minden gyógyszerár-
 ban, illa szertárban és drogériában, valamint
 a főraktárban: Parfumeria Royal Oradea,
 Sas-passage.

MEGNYILT
SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R. T.
 lakberendezési
KIÁLLITÁSA
 Targu-Muresen
**30 ragyogó interieur, 30 lakás-
 berendezési probléma tökéletes
 megoldása**
 Ha o'thonát igazán szépen és melegen akarja berendezni, látogassa
 meg a gyár Piața Albina 17 sz. alatti mintatermeit. Akadályoztatása
 ese én a cég szivesen küldi ki architektjét eredeti rajzokkal és tervekkel.

